

שעה"כ

	חלק ג'
2	שבת סדר
	הקדמה
	תיקוני ימי חול, וימי שבת – 2, שינוי בג' תפילות בכל יום – 4, שינוי זווגים בג' תפילות – 4, סגירת עיניים בתפילה – 4, שינויים זווגים בג' תפילות – 5
7	שבת דרוש א'
	שינויים זווגים בג' תפילות של חול – 7, שינויים זווגים בג' תפילות שבת – 8, שוני בין תפילות שבת לשל חול – 10, סדר מוצ"ש – 11, הברלה – 11, קידוש לבנה – 11, מוצ"ש ט' באב – 11, ובא לציון במוצ"ש – 13, ויהי נועם במוצ"ש – 14, ויהי נועם בפרטות – 16, עוד הנ"ל – 17, הכנה לשבת בימי חול – 21, שמו"ת – 27, טבילה – 27, מנחה ע"ש – 30, ערוב – 32, קציצת צפרנים ורחיצת פניו ידיו ורגליו – 33. לבישת בגדי שבת – 36, נשמה יתירה – ???, תחום שבת – 39, שבת שביעי – 39,

שעה"כ

דרושי סדר שבת הקדמה

מכאן מתחיל סדר שבת

¹ענין הק"ש והתפילה שמתפללין בכל יום תמיד ג"פ ערב ובקר וצהרים בחול ובשבת ויו"ט.

דע לך כי יש הפרש ושינוי גדול בין התפילות של חול אל תפלת השבת ור"ח ואל תפילת היו"ט ואל חול המועד. ולא עוד אלא² אפילו בימים טובים עצמם, אין תפילת חג הפסח דומה לתפלת החג השבועות או לתפילת החג הסוכות וכיוצא בזה. ולא עוד אלא³ כי גם בכל יום ויום בעצמו, אינו דומה תפילת השחר לתפילת המוסף, או לתפלת מנחה או לתפלת ערבית. ולא עוד אלא⁴ שבימי החול עצמם, יש שנוי גדול בין תפלת יום זה לתפלת יום שלאחריו, ולא ראי זה כראי זה. ואין לך שום תפלה מיום שנברא העולם עד סוף העולם שתדמה לחברתה כלל ועיקר⁵.

והענין בקיצור הוא, לפי שתכלית מצות התפלה היא לברר הבירורין של השבעת מלכי אדום שמתו. ובכל יום ויום ובכל תפלה ותפלה מתבררים ברורי נצוצות חדשות שלא נתבררו מעולם עד העת ההיא. ובכל תפלה ותפלה מתבררים נצוצות שעדיין לא עלו בשום זמן⁶. והנה כפי ערך הניצוצות המתבררות ועולות ממטה למעלה בכל תפלה ותפלה, כן כפי ערך ההוא, הוא ערך הזווג העליון ולקחתם המוחין והמשכתם⁷.

וזה טעם החיוב הגדול המוטל עלינו להתפלל בכל יום ובכל שעה⁸, לפי שבכל תפלה ותפלה נעשין בחי' מחודשות, (נט ע"ב) מה שלא נעשית בשום תפלה אחרת זולתה. וגם כי על הדרך הזה הוא ענין מצות הק"ש שנצטוינו לקרותה בבקר ובערב בכל יום תמיד, לפי שבכל קריאת שמע נעשה דבר מחודש למעלה, מה שלא נעשה כן בק"ש אחרת זולתה מעולם.

⁹האמנם כל זה הוא בבחי' הפרטי¹¹⁰. אמנם בדרך הכלל¹² יתבאר לפנים בע"ה. וגם נתבאר למעלה איך כל הק"ש וכל התפלה של שחרית בימי החול, יש להם כוונה אחד

- מאיר הכוונה -

¹ פע"ח שער התפילה פרק ז. יש אריכות גדול שמוצא בסוף הספר.

² ולא עוד אלא - נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "וגדולה מזו".

³ ולא עוד אלא - נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "וגדולה מכולם".

⁴ ולא עוד אלא - נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "וגדולה מזו".

⁵ עי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** והנה הניצוצין המתבררים בכל עת, הנה הם מה ששייך לאותו העת דוקא, לאותו השנה, ולאותו החודש, ולאותו השבוע, ולאותו יום, ולאותו רגע (דע"ה ח"ב קה ע"ב).

⁶ עי' לש"ו דע"ה ח"ב קה סע"ב.

⁷ הוא ערך הזווג העליון ולקחתם המוחין והמשכתם" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "כך יהיו אז ערך המוחין שימשכו בזעיר ונוקבא וזמה שלמעלה מהם". נוסף בפע"ח: וכן על דרך זה יהיה צענין המשכות האורות בקריאת שמע כי אין קריאת שמע צעולם שתדמה לחברתה בסבה הנ"ל.

⁸ "החיוב הגדול המוטל עלינו להתפלל בכל יום ובכל שעה" נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "שנצטוינו להתפלל תמיד ג' פעמים ביום ולקרא קריאת שמע פעמיים ביום ואם ציטל אחת מהם נקרא מעוות לא יוכל לתקן".

⁹ כי כל תפלת שחרית בכל ימי החול הם שוין בכללות כוונתם וכל תפלת מנחה של חול שוין וכל תפלת ערבית לחול שוין וכל תפלת ליל שבת שוין וכל תפלת שחרית שבת שוין וכיוצא בכל תפלות ועל דרך זה בכל קריאת שמע דשחרית לחול שוין וכל ק"ש דערבית לחול שוין

¹⁰ רק צעניינים הפרטים שבהם (פע"ח).

¹¹ עי' הקדו"ש קג ע"א: אמנם דע, כי הנה יש באמת עוד יחודים רבים פרטי פרטים לאין חקר באותן הד' הכלליים ג"כ, והנה הם נעשים ע"י כל המצות כולן. כי ע"י קיום כל מצוה ומצוה אשר במחשבה דיבור מעשה הנה גורם יחוד למעלה, וכמ"ש בספר שער המצות (בהקדמה שם), והוא

שעה"כ

בדרך כלל. וכן כל התפלות דמנחה דחול כוונה אחד להם. וכן כל הק"ש והתפלה של ערבית דחול כוונה אחד להם¹³. וכעד"ז בשבתות ובר"ח וי"ט והבן זה מאד. ובדרוש התפילין למה אנו מניחין התפילין ביום ולא בלילה כו' נתבאר שם הדרוש הזה¹⁴. גם דע כי בכל תפלתנו אנו מעלים העולמות העליונות ומקשרים אותם זה בזה כנזכר בפ' בראשית בענין ההיכלות (&) וג"כ בפ' פקודי (&).¹⁵ אבל צריך שתדע כי אין אנו יכולים להעלות עולמות בי"ע עד האצילות¹⁶ לכלול אותם שם אלא מבחי' הנפשות והרוחין והנשמות אשר בג' עולמות אלו¹⁷, ואלו הם העולים עם השכינה למעלה¹⁸, שהיא המלכות העליונה, וכמ"ש בתפי' ר"ה (&). כי הנשמות הם יותר פנימי' מן המלאכים, ולכן המלאכים אינם עולים רק בשבת לבד²⁰¹⁹. וז"ס (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה²¹, ר"ל צעקו לסיבת שהם חוצה ולא מהפנים, לכן אין יכולים לעלות עם המלכות. אבל בחי' העולמות בעצמם אינם יכולים לעלות עד ביאת המשיח בב"א²², כי אז יתעלו ויעלו העולמות עצמם, אבל עתה לא יש עליה והתכללות העולמות למעלה אלא בבחי' הנשמות בלבד עם המלכות, וכמ"ש לקמן שאין שום חיצוניות עולה, רק נשאר במקומו, והזור להיות פנימיות.

- מאיר הכוונה -

ענין אמירת לשם יחוד אשר נתקן מחכמי חרשים לומר קודם עשיית כל מצוה (לכל מי שחננו ה' ברוח טהרה ולב בר ונקי), כי בכל מצוה גורם יחוד למעלה. אך כל היחודים המתקנים למעלה ע"י התורה והמצוה הרי אין זמן קבוע להם, והם מתחלקים לפרטים רבים אין חקר, כי אינו דומה תיקוני איש אחד לחבירו, וכל א' מתקן למעלה לפי שורש נשמתו, וכן אינו דומה מצוה אחת לחברתה, ומתחלקים תיקוניהם למדרגות רבות ולפרטים אין מספר. אבל כל פרטי היחודים אשר בכל התפילות הקבועים ובקדושת השבתות ומועדים שאמרנו לעיל, הנה הגם שהתיקונים הנוגעים להם מכל איש ואיש הנה הם נעשים למעלה ג"כ רק לפי תיקוני שורש נשמתו דכל א' ואחד, ובפרט שהרי אינו דומה תפילת אחד לחבירו, ומתקן כל א' בתיקון היחוד דכל תפילה ג"כ רק כל א' לפי שורשו למעלה, אך זהו רק בפרטי התיקונים אשר ישנם בכל יחוד ויחוד עצמו פרטים רבים לאין מספר לפי מספר הימים והשעות דכל עונת הזמן כולו דכל משך ימי עולם, וכן לפי מספר הדורות כולם, ואישים הפרטים שבכל דור, אך עכ"ז הנה בכללות, הרי הוה תיקוני היחוד דכל תפילה ותפילה כללות מדרגה אחת שוה לכל ישראל, וזמן קבוע לכל מדרגה ומדרגה אשר בכל תפילה, ומתקן הכללי דכל מדרגה ומדרגה בזמן אחד קבוע שבכל יום ויום ע"י כלל ישראל יחד. ובזה הרי יש מספר קבוע לתיקוני התפילות שבכל יום, ושום בזה כל ימי החול זה לזה, וכל השבתות זה לזה, והר"ח והמועדים זה לזה, וע' בפע"ח שער התפילה (פרק ז) וכן בשעה"כ (דף נט סע"א ורע"ב), משא"כ היחודים המתקנים ונעשים למעלה ע"י כל מצוה ומצוה, הרי אין זמן קבוע להם כלל, ונעשה בכל רגע ורגע גופה כמה תיקונים במדרגות רבות לפי מספר המצות, וערך כל מצוה הנעשים בכל רגע ע"י כל צדיק וצדיק, מצוה בפנ"ע חלוק מזולתו. והרי מתקן ונעשה למעלה כמה תיקונים בחלוקי מדרגות רבות בכל רגע ורגע גופה, ואין מספר להם ואין זמן קבוע להם וכנודע כ"ז ופשוט הוא.

¹² "צדק הכלל" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "צענן הכללי שזהם".

¹³ אמנם פרטיהם זהם עצמן אין נילואין מוחין אלו ואין נילואין צורכים אלו שוין מיום שנברא העולם (נוסף בפע"ח).

¹⁴ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁵ פע"ח שער התפילה פרק ו.

¹⁶ ע"י לעיל יא ע"ד טו ע"ב ולקמן סח ע"א ובע"ח שער מ דרוש ג ה טו, ושער נ' פ"ו (לש"ו).

¹⁷ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁸ בסוד מ"ן (נוסף בפע"ח אמנם נמחק בלש"ו על פי העולת תמיד).

¹⁹ נשצת לצד נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא ב"ט ונצת ור"ה ויו"כ וכיואל", ונוסף: גם בפעם אחרת שמעתי כי בחול (ז ע"ג) אין עולין רק בחי' הפנימית הנפשין ורוחין ונשמתין לצדן כי עולין עם השכינה בסוד מ"ן אצל נשצת עולה¹⁹ אפילו חיצונית העולמות.

²⁰ האם זו סיבה לאמירת שלום עליכם?

²¹ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²² ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

שעה"כ

השינוי שיש בג' תפלות שחרית מנחה ערבית.
23 דע כי בהול²⁵²⁴ עולה רחל הנקבה בהוד ויעקב יורד בנצה, ושם מזדווגים ביחד. וזהו בתפלת לחש. ואח"ך בחזרת התפלה בקול רם, אז מאירים חסד וגבורה בזו"ן²⁶, העומדים בנצה והוד כנו', וכמ"ש במקומו בחזרת התפלה בש"צ. ואז אנו מחברים את שניהם ע"י היסוד, וז"ס ענית אמן, שאנו עונין בברכות חזרת התפלה. וענין זה הוא בכל ג' התפלות אבל יש חילוק ביניהם, והוא כי בתפלת שחרית עולין עד פנימיות נצה והוד דו"א, ובמנחה עולים באמצעותם בלבד, ובערבית עולים בחיצונותם. וכמו שהודעתך בבאור שמות הספירות, איך יש בכל ספירה וספירה שלשה כלים²⁷, פנימי ואמצעי וחיצון, וע"ש²⁸. וגם בב' כונות בברכת אבות, ומשם תבין הענין היטב, עם היות ששם מדבר בג' בחינות או"א, חיצון ואמצעי ופנימי, וכאן מדבר בז"א, אבל הדברים דומין זה לזה. ונמצא כי בתפלת ערבית הם עומדים חיצוניות בחיצוניות, והוא סוד אהור באהור כמבואר שם. ולקמן בענין השינויים שיש בין תפלת החול והשבת, נתבאר ענין זה היטב, כי כאן צ"ע, ואינו מבואר.

ובענין החילוק שיש בין ג' פעמים שאנו קורין קריאת שמע בכל יום, שם נתבאר ג"כ השינויים אחרים שיש בין ג' תפלות, וע"ש.
עוד יש שינוי אחר בענין הזווגים כולם דשבת וחול, ונתבארו בסדר תפלת ערבית, וע"ש היטב.
עוד יש שני שינויים אחרים בין שחרית ומנחה וערבית וחצות לילה, וכבר ביארנום למעלה.

29 עוד יש שינוי אחר בשלש התפלות הנז', והוא זה, כי בתפלת שחרית, בעת העמידה בלבד, שאתה מתפלל תפלת י"ח בלחש, אתה צריך לחבק שתי ידיך, ולהניח יד

- מאיר הכוונה -

23 פע"ח שער התפילה פרק ז ק"ח ע"ג.

24 הקשה הש"ש שהרי זה אותו דבר בשבת.

25 "עולה רחל הנקבה בהוד ויעקב יורד בנצה, ושם מזדווגים ביחד" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "דע כי בחול המלכות בהוד ז"א ויעקב בנצה ז"א ושם הוא הזוג ביסוד".

26 ות"ת ליעקב ורחל (פע"ח).

27 בחי' (פע"ח).

28 לכן בערבית נמצאת החיצונית בחיצונית והיא אז"א²⁸²⁸ לכן כשיונקים מהאמלעים אז אינם פ"פ למטה מאחר שאינם מקבלים מכלי הפנים אך מאחר שמאיר בהם האמלעים יהיה פ"פ שלא במקומו ועולין באו"א ושם יהיה פ"פ בסוד פי' הזיווג דאז"א אך בערבית שיונקים מחיצונית אז אין זיווג כלל ליעקב ורחל והם אז"א עומדין ממש והיא בסוד נקודה באחוריים ולא צפרנוף ודוק היטב (נוסף בפע"ח).

29 פע"ח מנחה ומעריב ג.

אמנם בשער מנחה ומעריב א' איתא: במנחה צריך שבשעת התפלה תשים שני ידך זעג"ז על החזה ימין על שמאל לרמז כי החסדים שבז"א המתגלים שם בחזה ימתיקו הגבורות שהם יד שמאלית וכן בערבית ודע כי כל זמן שיש הזיווג הנוגע ממנו תועלת אל רחל צריך לרמז אותה אז כי ז"ס הנזכר בסבא למשפטים (נה ע"א) עולמתא שפירתא דלית לה עיינין ועי' לעיל הערה **Error! Bookmark not defined.** כי בלחש כתיב ועיני לאה רכות אצל ברחל לא נזכר אלא יפת מראה לכך בק"ש של שחרית כבר רמז אותה בפ' ראשון כנזכר שם שצריך לסגור עיניו בידו הימנית בסוד עולמתא וכו'. והנה עתה בתפלת מנחה שאין בו ק"ש כל עמידה יהיה צענינים סגורות מאותו הסוד עלמו בעולמתא וכו'.

שעה"כ

ימינך על יד שמאלך, פני כף ימין ע"ג אחורי כף שמאלית. וטעם הדבר הוא, לפי שבתפילת י"ח, אז הוא כניסת המוחין ב"א כנודע (&), ואז הם יורדים ומתפשטים בכל גופו, ואז צריך לכלול ולחבק ימינא בשמאלא, ושמאלא בימינא, ולהמתיק יד השמאל עם יד הימין³⁰.

וכן בתפלת המנחה בעת העמידה בלבד תאסור ותחבק שתי ידיך זעג"ז כנז', כי כבר הודעתך, כי עיקר תפלת המנחה הוא העמידה בלבד, וכל אותם המזמורים שאומרים קודם תפלת המנחה, אינו אלא מנהג בעלמא.

אבל בתפלת ערבית, תאסור ותחבק ידיך מתחילה ועד סוף, פירוש משעה שתתחיל ברכת אשר בדבר מעריב ערבים, עד שתשלים כל העמידה. והטעם הוא לפי שהרשימו של החסדים המתפשטים בגופא דז"א, כבר נשאר שם מן היום, ולכן צריך שבכל תפלת ערבית, תחבק ידיך כנז'.

גם צריך שתזהר בענין סגירת העינים בכל ג' התפלות ממש ע"ד החילוק הנז' בענין חיבוק ב' הידים. ³¹והענין (נט ע"ג) הוא כי תעצום ותסגור עיניך בשחרית ובמנחה בעת העמידה בלבד, ובתפלת ערבית תסתום עיניך בכל התפלה, בין בברכות קריאת שמע, ובין בתפלת העמידה. וסוד עצימת העינים נרמז במ"ש בסבא דמשפטים (דף צה ע"א)³² וז"ל: ומהו עולימתא שפירתא דלית לה עיינין כו', וביאור המאמר הזה הוא מדבר בענין רחל נוקבא דז"א, כי היא נק' עולימתא שפירתא, כמו שאמר הכתוב (&) ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה, אבל לית לה עיינין, לפי ששיעור קומתה הוא מן החוזה ולמטה דז"א, ואין כנגדה בחי' העינים דז"א, כדי להמשיך מהם אליה בחי' עינים ג"כ. אבל לאה, יש לה עינים בסוד (&) ועיני לאה רכות, לפי שמקום לאה הוא למעלה במקום³³ רישא דז"א, אשר שם יש בחי' העינים דז"א, ומשם הולכת הארתם, ונמשכת בלאה אשר היא כנגדם, ובורא ויוצר³⁴ בה בחי' עינים. משא"כ ברחל התחתונה, ולכן הכתוב יחס העינים בלאה ולא ברחל, כמ"ש ועיני לאה רכות.

אמנם ברחל הזכיר היופי, כמ"ש (&) ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה, ולא בלאה. והטעם הוא, לפי שלאה היא למעלה במקום כיסוי האורות, אבל רחל היא למטה מן החוזה, אשר שם הוא גילוי אורות החסדים בתוך ז"א כנודע, כי שם נסתיים יסוד דאימא המלביש ומכסה את החסדים, ואז האורות ההם המגולים מאירים בה, ומיפים אותה. והרי נתבאר טעם סגירת העינים.

אמנם טעם הצטרפות סגירתם בתפילת ערבית מתחילתה ועד סופה, הוא לפי שעתה הוא סוד זמן לילה, שהוא זמן החשך. ואמנם ביום היו נמשכים לרחל עינים מלמעלה, אבל בערבית שהוא זמן לילה, נחשכים עיני רחל. ובוזה תבין כמה מאמרי הזוהר שאומרים ענין הלילה, איך החשך יכסה ארץ בלילה, ותבין מה הוא ענין החשך הזה, וגם למה הוא בלילה ולא ביום.

שינוי אחר שיש בין שחרית ובין מנחה וערבית וזווג דהצות לילה, הנה הזווג בתפלת שחרית הוא מן יעקב ורחל, מן החוזה דז"א ולמטה. והטעם הוא מובן כמ"ש אצלנו בענין אצילות יעקב ורחל, שהם למטה מן החוזה דז"א. כי הטעם הוא, לפי שהיסוד דאימא

- מאיר הכוונה -

³⁰ כריך לחבק ימין על שמאל, ושמאל בימינא, לאכללא ימינא צשמאלא ושמאלא בימינא כנודע, וע"ז תמתיק כל שמאל (פע"ח).

³¹ פע"ח שער מנחה ומעריב פרק ג.

³² עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

³³ צאחורי (פע"ח).

³⁴ "ובורא ויוצר" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ונעשו".

שעה"כ

מתפשט עד החזה, ולכן האורות אשר למעלה מן החזה, בין אותם דאבא בין אותם דאימא, הם אורות מכוסים וסתומים. אבל למטה מן החזה, שנשלם ונפסק היסוד דאימא, נתגלו האורות דאבא, ולכן יעקב יכול להעשות שם כנגדן מבחויץ, כי הוא נעשה מאורות דאבא. ורחל גם היא ניתנה שם, כנגד האורות דאימא המגולים, כי היא נעשית מהם.

והנה כאשר אימא עלאה נתפשטו כל הנה"י שבה תוך ז"א, ונעשו לו מוחין גמורים, שהוא בשחרית, הנה יש בענין הזה ב' בחי' הא', היא בתפלת לחש, כי אז אימא עלאה היא רובצת על הבנים זו"ן, והיסוד שלה הוא מושפל למטה עד כנגד החזה דת"ת דז"א כמבואר במקומו, ולכן אין אורות מגולים נמצאים ממנה, אלא ג' אחרונות לבד, הם נה"י. ולכן גם יעקב ורחל הם עומדים בחויץ, כנגדם בנה"י דז"א³⁵ בלבד.

הבחי' הב' היא בתפילת החזרה דש"ץ בקול רם, כי אז אימא עלאה נזקפת למעלה, ואינה רובצת, ואז היסוד שלה היא כדרכו, בין אמצע תריין רישי פרקין עלאין דנו"ה שלה, אשר מתלבשים בחו"ב דז"א. ואז היסוד שלה מתלבש בדעת שבו. ונמצא כי גם האורות שבחג"ת דז"א הם מגולים, ולכן גם יעקב ורחל הם יכולים לעלות מבחויץ כנגד חג"ת דז"א, כנ"ל במקומו.

אבל במנחה אין בז"א מוחין גמורים כמו בשחרית, לפי שאין נכנסין ומתפשטים בו ג"ר דמוחין, רק ו"ק דמוחין דאימא דגדלות, וגם הו"ק דמוחין דאבא דגדלות, אינם נכנסין כלל. ולכן אין במנחה בחי' יעקב נמצאת, כי איננו נעשה אלא מן המוחין דמצד אבא. אמנם בחינת לאה לבדה יוצאת משם מן החזה של ז"א ולמעלה, מן הארת המוחין דו"ק דמצד אימא, כי בתחילה בשחרית, שנכנסו כל המוחין גמורים דאימא, לכן יצתה ג"כ רחל למטה מן החזה, מלבד לאה שיצתה למעלה מן החזה.

ולכן היו שם ב' זווגים: א', ביי"ג מידות של רחמים דויעבור, והוא דישראל ולאה. וב', הוא זווג דיעקב ורחל למטה מן החזה, בנפילת אפים. אבל עתה, שאין שם רק מוחין דו"ק, נמצאו שהם עומדים למעלה בחצי העליון של קומת ז"א, א"כ אין שם מקום אצילות של יעקב ורחל למטה מן החזה, ולכן אין במנחה רק זווג א' של ז"א עצמו עם לאה, מן החזה ולמעלה. אמנם בחי' רחל נשארת בסוד אב"א מן החזה ולמטה. וכיון שלאה חזרה פב"פ עם ז"א, בזווג דמנחה, אז רחל רואה המקום פנוי, ונגדלת ועולה בכל שיעור קומת לאה ג"כ, ונמצאת שוה בקומתה עם ז"א כולו בסוד אב"א³⁶. נמצא כי בתפלת המנחה, לא נכנסו בז"א רק ו"ק דמוחין דגדלות דמצד אימא בלבד, כי בשחרית נכנסו כל המוחין, ואח"כ נסתלקו כולם כנודע, (נט ע"ד) ובהגיע שעת המנחה, חזרו הו"ק דמוחין בלבד.

ונמצא כי מה שנעשה ביחוד קריאת שמע דשחרית, ומה שנעשה בתפלת המנחה, הכל שוין. ולכן אין עתה יחוד קריאת שמע מעכב, כי כבר נעשה ע"י עמידה דמנחה. אבל בערבית כיון שבתחילה עשינו יחוד קריאת שמע דערבית, והנה אז ע"י הק"ש נכנסו הו"ק דמוחין דאימא, וכאשר אנו מתפללין תפלת ערבית, נתוספה בחי' האחרת, והוא שנכנסין בו ו"ק דמוחין דאבא. ונמצא עתה כי בחי' רחל אינה יוצאת, לפי שרחל יוצאת מסיום דמוחין דאימא, אשר תחת החזה. והנה לא נכנסו רק ו"ק שלהם, ונשארו למעלה, ולא נתפשטו למטה, ולכן אינם יוצאות רק לאה למעלה מן החזה. אבל בחי' יעקב יכולה לעשות ולצאת למעלה מן החזה, לפי שהמקום הוא פנוי כנודע, כי מצד פנים דז"א, מן החזה ולמעלה, אין עומד שם שום דבר. אבל בחי' רחל אינה יכולה לצאת למעלה מן החזה דרך אחר דז"א, לפי ששם עומדת לאה. ונמצא זווג זה דערבית שהם יעקב ולאה, ושניהם למעלה מן החזה³⁷.

- מאיר הכוונה -

³⁵ ר"ל איהו בנצח ואיהי בהוד וכן בחזרה איהו בחסד ואיהי בגבורה וכמ"ש לעיל לג ע"ב הערה
Error! Bookmark not defined. (לש"ו)

³⁶ [נה"ש דף י"ז ע"ד ד"ה גם מ"ש הרב] (לש"ו).

³⁷ וכן הוא לעיל כ ע"א וע"י עוד שם ע"ד שורה ו' ז' ושם שורה כה כו (לש"ו).

שעה"כ

ובחצות הלילה, אז הוא הזווג ד' באופן אחר, והוא זווג יעקב ולאח בפני הז"א, והם שוים בקומתם בכל אורך קומת ז"א. וטעם הדבר³⁸ הוא, לפי שבתחילת הלילה, בק"ש דערבית לקחה לאה אותם הארות של מוחין דו"ק דמצד אימא כנוז, ואחר תפלת ערבית נסתלקו המוחין דז"א, וחזרה לאה למקומה אב"א. ומאז עד עתה בחצות הלילה, היו או"א מתקנים ובונים אותה, בהיותה אב"א כמבואר אצלנו בסוד שכיבת הלילה וע"ש (דרושי הלילה דרוש ד). ואז בחצות ראשונה של הלילה, היו נכנסים ומתפשטים בתוכה הנה"י דאו"א, ולכן בבוא עת חצות לילה, שחוזרת פב"פ עם יעקב להזדווג עמו כנוז, יש בה כח להתפשט ולהגדיל בכל קומת ז"א כולו. גם ענין יעקב הוא באופן זה, כי הנה בחצות הראשונה³⁹ של הלילה, כשנכנסו נה"י דאו"א⁴⁰ תוך לאה להגדילה כנוז, הנה אז היא יוצאת בחי' יעקב מתוך לאה, ע"ד מ"ש בענין פורים, וע"ש. ולכן אותם ההארות שקבל יעקב אז קודם חצות הלילה, נצטרפו עם אלו ההארות היוצאים עתה מתוך ז"א עצמו, אחר שנכנסו בו נה"י דאימא, כמו שיתבאר במקומו בענין סוד שכיבת הלילה. וע"י הצטרפות כל אלו ההארות, נגדל יעקב בכל אורך קומת ז"א כולו, ומזדווג עם לאה אחר חצות לילה פב"פ, מצד פנים דז"א שוים כשיעור קומתו כנוז.

דרושי סדר שבת דרוש א'

דרוש א' כולל בכל עליות אשר בתפילת החול והשבת.

דע, כי בימי החול, בתפלת שחרית, אז זווג של יעקב עם רחל פב"פ. רק שיעקב יורד בנצח דז"א, ורחל עולה מן הבריאה ועומדת בהוד דז"א⁴¹, אבל ישראל עם לאה, הם אב"א. ובמנחה אז מזדווג ישראל עם לאה בלבד פב"פ⁴², אבל רחל היא עמו אב"א, אמנם היא נגדלת שם כנגד כל אחורי ז"א. ונמצא שהיא עומדת אב"א עם יעקב וישראל כנוז בדרוש שקדם. ונודע כי רישא דדכורא הוו דינין תקיפין ואינן נייחין בסופה כנוז בפ' תצוה⁴³ ובספרא דצניעותא (ט"ז כו ע"ב, אד"ר קמב ע"ב)⁴⁴, ושם⁴⁵ ביארנו כי הטעם הוא לפי שהחסדים שבז"א בהיותם בראשו הם אורות שתומים תוך הנה"י דאימא. ועוד סיבה

- מאיר הכוונה -

³⁸ עי' לעיל נד ע"א וע"ב (לש"ו).

³⁹ נצד"ל חצי הראשונה של הלילה*##.

⁴⁰ הש"ש הקשה שבדרושי הלילה כתוב נה"י דאימא ולא דאו"א.

⁴¹ כאן קיום של איהו בנצח ואיהו בהוד כדלקמן.

⁴² עי' לעיל מב ע"ג ומר' ע"ד יט רע"ג וכן בכ"מ שמבואר להיפך ועי' בעקודים פ"ח אות י' (לש"ו).

⁴³ נראה לי שצ"ל פרשת תצוה בספד"צ.

⁴⁴ דינין דדכורא תקיפין ברישא בסופא נייחין דנוקבא באפכא.

⁴⁵ עי' שער מאמרי רשב"י (&): שם בדקפ"ז ע"א וז"ל כתיב יהי שם ה' מבורך מאי מבורך כו' שירותא קשה וסופיה רך כו' ענין מאמר זה החולק עם פרשת תרומה בספרא דצניעותא (לעיל סוף פ' תרומה) ועיין שם היטב בשני הפירושים שנתבאר שם. עוד אבאר עתה פירוש שלישי כי הנה נודע ענין התדבקות ז"א ונוקביה אחר באחור והוצרכה הנסירה להפרידם כדי שיחזרו אח"כ פנים בפנים כמבו' באורך בתפ' ר"ה וע"ש היטב ובעת הנסירה ננסרים הדינים והגבורות אשר באחורי הזכר וניתנין אל הנקבה והנה התחלת הנסירה הוא מעילא לתתא ובתחילה ננסר הראש ואח"כ הגוף ונודע כי שם של מ"ב הוא בראש כנוז' בתקונין בתקון שבעים ונמצא כי בהתחלת הנסירה ננסר ראש הזכר וניתנין אותם הדינין בראש הנקבה ולוקחת כל אותם הדינים שבראש הזכר וזמ"ש מאי מבורך שירותא מ"ב קשה וסופיה רך כי שירותא דנסירה היא בשם מ"ב שהוא בראש כנוז' והנה הוא קשה אבל סופא דנסירה שהוא כאשר השלים ענין הנסירה ונשלמו בה כל הדינין שהיו בזכר אין עוד דינין בו לתת לה ולכן סופיה רך כי אז היא דומה אל הנקבה דחלש חילהא כי אין בה מעצמה רק מה שלוקחת ממנו והנה כבר נשלמו ואין עוד מה לקבל ולכן הם נייחין בסופה אבל הזכר כיון שאינו צריך אל זולתו אדרבה רישיה רך וכל מה דאזיל מתגבר והולך ואמנם מה שאמרו בספרא דצניעותא בפ' תרומה בדקע"ח ע"א היה מדבר באיכות ובמהות הדינין בעצמן כי הדינין של הנקבה נייחין ברישא לפי ששם הנה"י דדכורא שהם בחינת הדינין נעשין בה בחינת מוחין ובסופה הם תקיפין כי הנה"י שלה אינן נעשין מוחין בזולתה אבל הזכר תקיפין ברישיה (ע"ב) ונייחין בסופיה כי הם נעשין מוחין אל הנקבה כנוז' אבל כאן בפ' תצוה איירי בבחינת מה שלוקחת ממנו אם הוא רב או מעט כנוז'.

שעה"כ

אחרת, כי הנה"י עצמו של אימא הם דינין תקיפין, לפי שהנה"י הם דינין להיותם לבר מנופא (זהר בראשית דף כא ע"ב), ובפרט בהיותם מצד אימא דינין מתערין מינה (זהר ח"א ר"כ ע"ב). אבל בסיומו, שם מתגלים החסדים בנילווי, ולכך נמצא כי לאה היוצאת למעלה היא דינין, אבל רחל היוצאת מן החוזה ולמטה הוא רחמים.

גם זה עצמו הוא מ"ש בס"ה פ' ויצא (קנב ע"א) דלאה איקרי עלמא דאתכסיא⁴⁶, לפי שעומדת במקום אורות המכוסין. אבל רחל נקרא עלמא דאתגליא, כי היא במקום אורות המגולים. וגם ז"ס קבורת רחל בדרך באתגליא, במקום פרשת דרכים. והענין הוא, כי שם במקום החוזה נקרא פרשת דרכים, כי שם הוא מקום נפרש ונחלק בין בחי' ישראל ובין בחי' יעקב, שהוא מן החוזה ולמטה. גם בזה תבין מ"ש בס"ה פ' ויצא (קנד ע"א) כי לאה נקרי עלמא עילאה בינה, לפי שלאה יונקת דרך הפסק מחיצות נה"י של אימא עלאה שבתוך ז"א, ובכל זה נתבאר מ"ש למעלה (&) כי לאה היא דינין, ולכך במנחה אתערו דינין, לפי שהוא בחי' זווגא של לאה. אמנם לפי שרחל נגדלה בסוד האחור, ולוקחת גם מקום לאה כנוז, לכן עדיין הוא נקרא בחי' יום, והדינים הם אז מתוקים, ואינם חזקים כמו בערבית כמו שיתבאר.

והנה בתפלת ערבית אז חוזרת רחל להקטין עצמה ולהיות אב"א עם יעקב בלבד למטה מן החוזה, ולכן אז הוא שליטת דינין גמורים, ואז הוא לילה וחשך ממש, וענין החשך והדינין התקיפין האלו נמשך עד חצות לילה. (ס ע"א)

והנה בחצות לילה, אז לאה נגדלת פב"פ עם בחי' ישראל ויעקב⁴⁷, שהוא כל שיעור ז"א כולו. ואז לאה כאלו היא ממש בחי' רחל, ולכן אז נמתקים הדינין, וז"ס ליל ולילה הנוז' בפ' בא בספר הזהר (&⁴⁸) בפ' ליל שמורים וכו' הוא הלילה הזה כו'. והענין הוא, כי קודם חצות נקרא לאה ליל, אבל אחר חצות לילה, אז לאה נקרא לילה. והענין הוא, כי כיון שהיא נגדלת גם מן החוזה ולמטה, שהוא חצי התחתון של ז"א, לכן נק' לאה חצות לילה, כי לוקחת לאה הנקרא לילה גם בחי' החצי התחתון דו"א.

⁴⁹ובשבת בתפלת ערבית⁵⁰, אז עומדים יעקב ורחל פב"פ כנגד כל נה"י דו"א⁵¹. משא"כ⁵² בתפלת שחרית דחול, שאינם רק איהו בנצח ואיהו בהוד⁵³. ואחר תפלת ערבית עולה רחל למעלה בהיכל אמא עלאה, להגדילה בהיותה⁵⁵ שם. ואז לאה פב"פ בכל

- מאיר הכוונה -

⁴⁶ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴⁷ ר"ל שיעקב ב נתגדל בכל אורך קומת ז"א כנ"ל נט ע"ד והזווג דחצות לילה הוא רק דיעקב עם לאה וכן הוא בליל שבת מאחר תפילת ערבית עד חצות כמ"ש למטה בסמוך (לש"ו).

⁴⁸ ז"ל:

תרגום:

⁴⁹ פע"ח שער התפילה ז.

⁵⁰ הקדוש, קג ע"ג תחתון, וקד ע"ב עליון

⁵¹ ר"ל כי בחול הוה הזווג דיעקב ברחל רק איהו בנצח ואיהו בהוד ועומדים שניהם לצד הפנים דז"א צד שמאל של יעקב בהפנים דנצח וצד ימין דרחל בהפנים דהוד אבל בתפילת ערבית דשבת הוה אחורי דיעקב בהפנים דכל הנה"י דז"א וע"ז הוא בשחרית דשבת בלחש בחג"ת ובחזרה אורך ז"א שעומד יעקב עם ז"א אחור בפנים בכל רוחב הפנים דז"א ולכן הוא כי הגם שהזווג אשר בליל שבת אחר חצות הוא ג"כ רק יעקב ברחל אך משום שהוא בכל קומת אורך ז"א נחשב כאילו שהוא הזווג עם ז"א עצמו אבל באמת הנה הזווג עם ז"א עצמו הנה הוא רק במסוף שבת כמ"ש לקמן דף עד ע"א ע"ש היטב אבל בליל שב תאחר חצות הוה הזווג רק יעקב ברחל אלא שיעקב בעומד אז עם ז"א אחור בפנים בכל אורך ובכל רוחב דז"א אחורי דיעקב בהפנים דז"א ומזווג עם רחל פב"פ והוה רחל פב"פ הן עם יעקב והן עם ז"א וכן הוא שוה עמהם הן באורך והן ברוחב (לש"ו).

⁵² יותר (פע"ח).

⁵³ שאינם רק איהו בנצח ואיהו בהוד - נמחק בפע"ח.

⁵⁴ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁵⁵ נמחק בפע"ח.

שעה"כ

אורך ז"א, שהם ישראל ויעקב, כמו שהוא אחר הצות לילה בימי החול. וענין זה נוהג עד הצות לילה, ואח"כ בחצות לילה, לאה עולה למעלה בהיכלא דאימא עלאה, ורחל יורדת פב"פ בכל אורך ז"א, שהוא עם ישראל ויעקב, ובוה יתבאר לך סוד עונתן של ת"ח בליל שבת⁵⁷⁵⁶, שהוא דוקא אחר הצות לילה. ולעמי הארץ עונתן⁵⁸ בימי החול אחר הצות לילה, והטעם הוא לפי שקודם הצות לילה, אפילו בלילי שבתות ואפי' לע"ה, נאסר הזווג⁵⁹, לפי שאז רחל פב"פ למטה מן החזה בלבד, ומכ"ש בלילי החול קודם הצות לילה, שאז יעקב ורחל אב"א ומן החזה ולמטה, אבל אחר הצות לילה הותר הזווג לע"ה, לפי שאז היא לאה פב"פ בכל קומת ז"א לגמרי⁶⁰. ובחצות ליל שבת שאז גם רחל היא פב"פ עם כל ז"א לגמרי, ואז הוא רחמים גמורים להיות בחי' רחל, וגם שהיא גדולה לגמרי, ולכן הותר הזווג אפי' לת"ח.

ובתפלת שחרית אז עולה ז"א עצמו ג' מדרגות שהם נה"י דאימא ואז גם נוק' עולה כנגדם בז"א עצמו, וכן בכל תפלה ותפלה עולה ג' דרגין, כמבואר שם במקומו. עד שנמצא

- מאיר הכוונה -

⁵⁶ עי' זהר ח"א יד ע"א: ואלמלא אקדים סטרא אחרא בהאי ליליא עד דלא יקדים סטרא דטוב לא יכיל עלמא למיקם קמייהו אפילו רגעא חדא אבל אסוותא אקדים קב"ה דדליג קמיה קדושה דיומא ואקדים קמי סטרא אחרא ואתקיים עלמא ומה דחשיב סטרא אחרא לאתבני בעלמא ולאנתקפא אתבני בהאי ליליא סטרא דטוב ואתתקף ואתבנון גופין ורוחין קדישין בהאי ליליא מסטרא דטוב

ובגין כך עונתן דחכימין דידיעי דא משבת לשבת דהא כדן חמאת דא סטרא אחרא דכמה דאיהי חשיבת למעבד עביד סטרא דקדושה אזלא ומשטטא בכמה חיילין וסטרין דילה וחמאת כל אינון דקא משמשי ערסייהו בגלויא דגופיהון לנהורא דבוצינא וכל אינון בנין דנפקין מתמן הווי⁵⁶ נכפין דשרו עלייהו רוחין מההוא סטרא אחרא⁵⁶ ואינון רוחין ערטילאין דחייביא⁵⁶ דאקרון מזיקין ושריאת בהו לילי"ת וקטילת לון כיון דאתקדש יומא ושלטא קדושה על עלמא ההוא סטרא אחרא אזעירת גרמה⁵⁶ ואטמרת כל ליליא דשבתא ויומא דשבתא בר [מן] אסימור"ן וכל כת דיליה דאזלי על שרגי בטמירו למחמי על גלויא⁵⁶ דשמושא ולבתר אטמרון⁵⁶ גו נוקבא דתהומא רבא. תרגום: ואלמלא הקדים הצד האחר בלילה הזה טרם שיקדים צד הטוב, לא יכול העולם לעמוד לפניהם אפילו רגע אחד. אבל הקדוש ברוך הוא הקדים רפואה, שדילג לפניו קידוש היום, והקדים לפני הצד האחר, והתקיים העולם. ומה שחשב הצד האחר להבנות בעולם להתחזק, נבנה בלילה הזה צד הטוב והתחזק, ונבנו גופות ורוחות קדושות בלילה הזה מצד הטוב.

ולכן עונתן של חכמים שיודעים את זה משבת לשבת. שהרי אז רואה את זה הצד האחר, שכמו שהיא חשבה לעשות מעשים של הצד של הקדושה. הולכת ומשוטטת בכמה צבאות והצדדים שלה, ורואה את כל אותם שמשמשים את מטתם בגלוי של גופם לאור הנר, וכל אותם הבנים שיוצאים משם הם נכפים, ששורים עליהם רוחות מהצד האחר ההוא. ואותם הרוחות הערומות של הרשעים שנקראים מזיקים, ושורה בהם לילי"ת והורגת אותם. כיון שהתקדש היום והקדושה שולטת על העולם, אותו הצד האחר מקטין עצמו ונטמן כל ליל שבת ויום השבת, פרט לאסימור"ן וכל הכת שלו שהולכים על הגרות בסתר לראות את הגלויים של התשמישים, ואחר כך נטמנים בתוך נקב התהום הגדול, ע"כ.

ועיי"ש קיב ע"א, ועי' ספר עולת תמיד - שער השבת: ענין העונה משובחת מליל שבת לליל שבת לתלמיד חכם, הסוד הוא כי כבר נודע שיש הפרש כי אין נשמות חדשות רק בע"ש, א"כ אין לשמש מטתו כי אם בשבת בחצי ליל שבת. ונלע"ד כי אלו הנשמות ממש היורדות בליל שבת [מפע"ח - והנה] אם האדם בלילה ההיא ישמש מטתו ונשארה אשתו מעוברת מביאה ההיא ודאי אותה הנשמה תשרה על אותה טיפה, וכיון שהיא נשמה חדשה ולא ענושה?? לזה אמר שאותם הבנים יהיו חסידים קדושים, וזהו טעם הורדת אותם הנשמות בליל שבת, ע"כ. כל אזהרה מע"ש לע"ש, הוא במשמש לשם הריון לצורך בנים. וצריך להיות אז הזווג, כדי שישרה בהאי טפה נשמה קדושה עליונה, מהזווג עליון. אבל אם אשתו כבר מעוברת או מניקה, אין לחוש עליו כ"כ (פע"ח ק"ש על המטה יא).

⁵⁷ זהר ח"א סוף יד ע"א.

⁵⁸ הותר (פע"ח).

⁵⁹ ונלע"ד חיים כי זהו דווקא צקעת תפלת ערבית אצל אח"כ רחל עולה למעלה ואז לאה היא פב"פ עם ישראל ויעקב כמו בחול אחר חצות כנ"ל א"כ כמו שע"ה מותר בחול אחר חצות גם כן מותר בצקת אחר תפילת ערבית (נוסף בפע"ח).

⁶⁰ ואז הוא הכל רחמים גמורים נוסף בפע"ח.

שעה"כ

כי בתפלת מוסף, אז ז"א הוא עם או"א ממש כמותם, אבל נוק' שהיא הנקרא רחל היא בנה"י⁶¹ דאימא לבד. ובקק"ק דמוסף⁶² עולה בחג"ת דאימא וב"איה מקום כבודו", עולה בחב"ד⁶³ דאימא ואז היא ממש שוה עם ז"א.

ובמנחה דשבת אז בחי' החצי העליון דז"א שהוא הנקרא בחי' ישראל כנודע הוא לבדו עולה למעלה עם לאה⁶⁴ עד מזל הי"ג דדיקנא דא"א⁶⁵ ועם או"א ואח"כ בחזרה של תפלי' המנחה, אז בחי' ישראל ולאה⁶⁶ עולים עד מזל העליון הח' דדיקנא דא"א ושם הם מזדווגים אבל יעקב ורחל הם⁶⁷ למטה מהם בלי זוג.

ההפרש והשינוי שיש בענין התפלי' של ימי החול והשבת.

הנה בחול ע"י תפלותינו נכלל פנימיות האצילות למע' וחיצוניות האצילות נעשה בחי' פנימיו' ואז פנימיות דבריאה עולה אל האצילות ונעשה שם בחי' חיצוניו' אל חיצוניו' דאצילות שחזר להיות פנימיות כנוז'. ואמנם ביום השבת כל מה שנעשה בחול ע"י תפלות הוא נעשה מאליו ומעצמו ביום השבת, ומה שניתוסף ע"י תפלי' ביום שבת הוא כי הנה בימי החול אין חיצו' הבריאה עולה אל האצילות כלל אפי' ע"י תפלה ומכ"ש חיצוניו' שאר העולמו' אבל ביום שבת ע"י תפלותינו עולה גם חיצוניו' הבריאה אל האצילו' ונעשה שם בחי' חיצוניות אל הפנימיות⁶⁹.

⁷⁰ עוד יש הפרש ושינוי אחר בין חול לשבת. דע כי בתחילה היתה הנקבה אב"א עם הזכר, ואח"כ ננסרה וחזרה עמו פב"פ, ונזדווגו יחד. ואחר שחטא אדם, חזרה באחורי ז"א כמתחילה. והנה אחר החרבן, בימי הגלות עומדת, עמו אב"א, חוץ בזמן התפלה, כי אז ע"י תפלותינו, אנו גורמים להם לחזור פב"פ בברכת אבות בתיבות מלך עוזר ומושיע ומגן, כמבואר אצלינו⁷¹. ואחר התפלה, תיכף חוזרת לעמוד אב"א. והנה חסידים הראשונים היו שוהים שעה א' קודם תפלה, ושעה א' אחר תפלה, כדי לעכב הארה הנורמת להם לעמוד פב"פ שעה א' אחר התפלה, ולא תחזור תיכף אל האחור⁷². אבל

- מאיר הכוונה -

⁶¹ עם נה"י (פע"ח).

⁶² דכתר דמוסף (פע"ח).

⁶³ לחב"ד (פע"ח).

⁶⁴ עם לאה – נמחק צפע"ח.

⁶⁵ דעתיקא עם לאה (פע"ח).

⁶⁶ בחי' ישראל ולאה – נמחק צפע"ח.

⁶⁷ נשארין (פע"ח).

⁶⁸ "נעשה בחי' נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "חוזר להיות".

⁶⁹ לעולם האצילות (ונלע"ד חיים כי אין זה ככל האצילות רק בג"ת דאצילות כי הפנימיות שבהן עולה לז"א ונעשית חיטונות אל אמנעית כמבואר אלכלינו בתפילת חול ע"ש) (נוסף צפע"ח).

⁷⁰ פע"ח שער התפילה ז.

⁷¹ כי קודם שחבר בית המקדש לא היה פירוד בין זעיר ונוקבא ותמיד היו פב"פ (א) כי מעולם לא היו מסתלקין המוחין מהם וכו' קודם שנחרב היו ז' פב"פ זיווגיהו לא פסיק וכמעט שלא היונו כריכין להתפלל כי לא היה בהם חסרון ולא היו כריכין אל תפילתנו כדי להמשיך מוחין לזו"ן לזווג פב"פ כי מעולם לא היו מסתלקין המוחין מהם (נוסף צפע"ח).

⁷² ולכן החסידים לא היו הולכין תיכף לבתיהם אחר שהתפללו אבל היו שוהין שעה אחת אחר התפלה כדי שיעל ידיהם יגמרו ויוסיפו כח למעלה ולא יסתלקו המוחין מהרה וגם המוחין יתעכבו ברישא דזעיר ונוקבא שעה אחת יתירה אחר התפלה

וגם זה הוא הטעם שהיו חסידים הראשונים מתפללין תפלת נדבה צאמנע היום שהיא כדי להחזיר המוחין פעם אחרת בזו"ג וכמו שאמרו בגמרא הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו (פע"ח).

שעה"כ

בשבת, אז תמיד עומדים פב"פ, אלא שיש להם עליות. ע"כ מדרגות כפי סדר התפלה כנ"ל.

ליל מוצ"ש כבר ביארתי כי מה שנהגו לומר בכל מוצ"ש סדר האלפא ביתא קודם תפלת ערבית, לא היה מורי ז"ל נוהג לאומרה, ולא כל אותם השירים והמעלות כו' והמזמורים כלל ועיקר, וכמ"ש בסדר נוסח תפלת שחרית לעיל. (ס ע"ב)⁷³ אותם הפסוקים של ויתן לך האלקים מטל השמים כו' (&) הכתוב במחזורים במוצ"ש בסדר⁷⁴ ההבדלה, היה נוהג מורי ז"ל לאומרם בכל מוצ"ש בעת שמבדיל על הכוס⁷⁵ בביתו. והנה נזכר בווהר בהקדמת דפרישת בראשית (דף יד ע"ב) ענין זה, וע"ש⁷⁷.

⁷⁸אחר שאומרים ברכת הלבנה, צריך האדם לומר ג"פ שלום עליכם. והענין הוא כי הקטרוג הא' שבעולם הוא אשר קטרגה הלבנה באמרה אי אפשר לבי' מלכים להשתמש בכתר א' (&), ולזה אחר ברכת הלבנה אנו אומרים⁷⁹ שלום עליכם כו', בלשון תפלה⁸⁰ שלא יהיה עוד קטרוג בעולם.

גם דע כי במוצ"ש קודם הצות לילה⁸¹, אסור להתאבל ולבכות על החורבן, שלא כאותם שנוהגים היפך מזה, לומר קינות אחר תפלת ערבית במוצ"ש, ונותנים טעם לדבריהם מפני שאז נחרב בית המקדש בעת מוצ"ש⁸² כנודע. אבל דע לך כי הוא אסור לפי שקדושת⁸³ שבת נמשכת כל הלילה ההיא כמ"ש למטה בע"ה. וראיה לזה ענין סעודה ד' וכמ"ש ענינה בע"ה. ואפי' בבחי' תוס' נשמה יש המושך קדושה בליל זה, כמ"ש בע"ה. ולא עוד אלא שאפילו אחר הצות לילה של מוצ"ש לא היה מורי ז"ל מרבה בבכיה על החורבן יותר משאר לילות, אף על פי שנחרב הבית בליל מוצ"ש כנז', אלא היה בוכה ומתאבל כבשאר הלילות.

⁸⁴בענין ההבדלה מה שמבדילין בבית הכנסת⁸⁵, מנהג טוב הוא, ומורי ז"ל נתן⁸⁶ ד' זהובים לצדקה⁸⁷ כדי שיניחוהו אנשי הקהל להוציא יין משלו להבדיל עליו בבית

- מאיר הכוונה -

⁷³ פע"ח שער השצת פרק כז.

⁷⁴ אחר (פע"ח).

⁷⁵ צעת שמזדיל על הכוס – (נמחק צפע"ח).

⁷⁶ כדי להמשיך תחלת ימי החול צפסוקי לכוון וזכרה (נוסף צפע"ח).

⁷⁷ ז"ל: מקיימי על ההוא בר נש כל ברכאן דקא אמרי צבורא⁷⁷ (בראשית כז כח) ויתן לך האלהים⁷⁷ מטל השמים (דברים כז ג) ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו' (תהלים מא ב) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'.

תרגום: מקיימים על אותו האיש כל הברכות שאומרים הציבור, "ויתן לך האלהים מטל השמים", "ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה וגו'", "אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'".

מכאן שיש לומר בציבור ויתן לך כפי סברת ומנהג אשכנזים (רח"ו).

⁷⁸ פע"ח שער ר"ח חנוכה ופורים פרק ג.

⁷⁹ ג"פ (נוסף בלש"ו).

⁸⁰ בלשון תפלה נמחק צפע"ח.

⁸¹ קודם חצות לילה – נמחק צפע"ח.

⁸² שהציתו אש בהיכל – נוסף צפע"ח.

⁸³ שעדיין תוספת קדושת (פע"ח).

⁸⁴ פע"ח שער השצת פרק כז.

⁸⁵ היה אומר מורי (נוסף צפע"ח).

שעה"כ

הכנסת⁸⁸. גם היה מדליק נר של שעה ומברך עליו בורא מאורי האש, ולא היה מבדיל על הנר שבבית, רק באבוקה מיוחדת⁸⁹. ודע כי אין להטיל מים בכוס של ההבדלה בשום אופן, וכמ"ש בס' ב"י בשם מהר"י גיקיטלייא ז"ל⁹⁰.

ובענין עצי בשמים תכוין בהם בסוד הריח הכונה שנתבארה אצלנו בענין ריח ההדס בליל שבת עצמו וע"ש. ואמנם מן אותם ב' אגודות הדס שיש לך מוכנים מן⁹¹ שבת כנודע. תזהר כאשר תקנה אותם שיהיו בתוכם ג' הדסים משולשים כשרים⁹², ועתה בליל מוצ"ש⁹³ בעת ברכת עצי בשמים תקח שלשה הדסים הנז' בידך הם לבדם ותריח בהם, ויהיו שלשה הדסים אלו קשורים קשר א' ואגודה א'⁹⁴, ותכוין כי ג' הדסים הם כנגד נר"ן, ותכוין להשאיר⁹⁵ לך כח מן תוס'⁹⁶ נר"ן שנתוספו לך בשבת וזה נעשה לך עתה ע"י ג' הדסים האלו והריחך בהם⁹⁷ וכבר נודע כי כל פעולו' ליל מוצ"ש⁹⁸ הם כדי להשאיר חלק מן תוס' קדוש' שבת לימי החול הבאים כמ"ש בע"ה

ובענין ברכת בורא מאורי האש, היה נוהג לכפוף ראשי אצבעותיו הימנים⁹⁹ אל תוך כפו הימנית¹⁰⁰ והגודל מכוסה תחתיהם¹⁰¹ ויהיו נכפפים כנגד פניו של האדם המברך¹⁰² וגם יהיו נכפפים לפני הנר והיותם ד' אצבעותיו הוא בלא אצבע הגדול הנק' גודל ונק' בוחן וסוד כל זה נתבאר בספר הזוהר פרשת ויקהל (רח ע"א) וע"ש¹⁰³. ומדברי

- מאיר הכוונה -

⁸⁶ היה נותן (פע"ח).

⁸⁷ נמחק צפע"ח.

⁸⁸ מורי זלה"ה הזהרני מאוד שלא אשתה מים קודם הבדלה וא"ל כי השותה מים בזמן ההוא ימות באסכרה (ס"א) השותה מים בין השמשות של מ"ש שימות) אצל אס היה אוכל בשולחן בסעודה שלישית ונמשכה סעודתו שראוי לומר הבדלה יכול לשחות בתוך הסעודה קודם הבדלה ואין בכך כלום (נוסף צפע"ח).

⁸⁹ "באבוקה מיוחדת" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "שהיה לו מיוחד לזה".

⁹⁰ "ודע כי אין להטיל מים בכוס של הבדלה בשום אופן, וכמ"ש בס' ב"י בשם מהר"י גיקיטלייא ז"ל" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ועיין ביחודים ממורי ז"ל שלא למזוג כוס יין של הבדלה".

⁹¹ "שיש לך מוכנים מן" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "של ליל".

⁹² ויהיו קשורים באגוד אחד (נוסף צפע"ח).

⁹³ "בליל מוצ"ש" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "במוצ"ש".

⁹⁴ "שלשה הדסים הנז' בידך הם לבדם ותריח בהם, ויהיו שלשה הדסים אלו קשורים קשר א' ואגודה א'" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "תקחם אחד משם צפע" ותריח בהם".

⁹⁵ להאיר (פע"ח).

⁹⁶ נשמה מחלק (נוסף צפע"ח).

⁹⁷ והריחך בהם - נמחק צפע"ח.

⁹⁸ שבת (פע"ח).

⁹⁹ נמחק צפע"ח.

¹⁰⁰ נמחק צפע"ח.

¹⁰¹ והגודל מכוסה תחתיהם - נמחק צפע"ח.

¹⁰² נמחק צפע"ח.

¹⁰³ ז"ל: בהיה שעתא דקא מברכין על אשא אזדמנן ארבע רתיכין ארבע משריין לתתא לאנהרא מההוא אשא מברכא ואינון אקרון מאורי האש בגין כך בעינן לאכפיא ארבע אצבעאן דידא דימינא ולאנהרא לון מגו ההוא נהורא דשרגא דמתברכא ואינון אצבעאן רמז לאינון מאורי האש דנהירי ושלטי מההוא נהורא דשרגא דמתברכא ובגין דאינון דרגין לתתא כד אחזי בר נש אצבעאן קמי ההוא נהורא דשרגא בעי לאכפייא לון קמיה בגין דההוא נהורא שלטא עליהו ואינון נהרין מניה בשאר ברכאן בעינן לזקפא לון לאצבעאן בגין לאחזאה קדושה עלאה דדרגין עלאין דשלטין על כלא דשמא קדישא אתעטר בהו ואתקדש בהו ואתברכין כלהו דרגין כחדא ונהרין מגו בוצינא עלאה

שעה"כ

אלה תבין מ"ש שם באותו המאמר בענין כפיפת האצבעות, שלא כדברי הנוהגים להסתכל באחורי האצבעות בהיותם פשוטים בלתי כפופים, גם שלא כאותם הנוהגים לשים פני האצבעות זקופות כנגד הנר, ואח"ך כופפים אותם כנגד הנר, גם שלא כאותם הנוהגים לכפוף אותם כנז', אלא שמהפכים פני הכף כלפי מטה כלפי הקרקע, ואחורי האצבעות שהוא מקום הציפרנים כלפי מעלה לשמים, אלא צריך לזקוף ידיך הימנית ואצבעותיך כלפי מעלה, ופני האצבעות כנגד פניך, ואח"ך תכפוף ראשי אצבעותיך אל תוך הכף, ותשאיר אחורי אצבעותיך כנגד מעלה נגד הנר. אמנם אצבעותיך יהיו כפופות למטה ע"ג הגודל כנז', ויסתכל בצפורניו בלבד, ולא בתוך פני האצבעות וכנז' בזהר פרשת ויקהל ובפרשת בראשית בדף כ"א ע"א¹⁰⁴, וע"ש.

ענין קדושת ובא לציון שנהגו לומר בליל מוצ"ש¹⁰⁵ הכונה היא להמשיך הארת עולם¹⁰⁶ האצילות אשר בסוד תוס' שבת אל עולם הבריאה, כי שם בחי' קדושת ובא לציון גואל כמבואר אצלנו בסדר תפלת שחרית בימי החול בענין ביאור קדושת ובא לציון וכוונתינו היא להמשיך תוס' הקדושה ההיא בבריאה כדי שתתקיים¹⁰⁷ כל ששת ימי החול

- מאיר הכוונה -

דכלא ובגין כך בעינן לזקפא לון לעילא והכא בעינן לאכפייא אצבעאן קמי שרגא בגין לאחזאה דרגין דלתתא דנהרין מגו בוצינא דלעילא ומהכא שלטין ונהרין מינה ואינן מאורי האש תרגום: באותה שעה שמברכים על האש מזדמנות ארבע מרכבות ארבע מחנות למטה להאיר מאותה אש מברכת והם נקראים מאורי האש לכן צריך לכפף ארבע אצבעות של יד ימין ולהאיר להם מתוך אותו אור הנר שמתברך.

ואותן אצבעות רמז לאותם מאורי האש שמאירים ושולטים מאותו האור של הנר שמתברך ומשום שהן דרגות שלמטה כשמראה אדם האצבעות לפני אותו אור הנר צריך לכפפם לפניו משום שאותו אור שולט עליהם והם מאירים ממנו.

בשאר הברכות צריך לזקף את האצבעות כדי להראות קדושה עליונה של הדרגות העליונות ששולטות על הכל שהשם הקדוש התעטר בהן והתקדש בהן וכל הדרגות מתברכות כאחד ומאירים מתוך המנורה העליונה של הכל ולכן צריכים לזקפם למעלה וכאן צריך לכופף את האצבעות לפני הנר כדי להראות את הדרגות שלמטה שמאירים מתוך המאור העליון ומכאן שולטים ומאירים ממנה והם מאורי האש.

¹⁰⁴ כ ע"ב: ויעש אלהים את שני המאורות (בראשית א טז) דא מאור ודא מאור בגין כך אינן נהרין דסלקי לעילא אקרין מאורי אור ואינן נהרין דנחתו לתתא אקרין מאורי אש דאינן דרגין לתתא ושלטי כל יומי דחול ועל דא כד נפיק שבתא מברכין על שרגא [דהא] (ד)איתיהיב לון רשו לשלטאה אצבען דבר נש אינן סתרא דדרגין ורזין דלעילא ואית בהו פנימאין ואחורים אחורים אינן לבר ואינן רמז לטופרין דאצבען ובגין כך אית רשו לאסתכלא בטופרין במוצאי שבת¹⁰⁴ דהא נהרין¹⁰⁴ מההוא שרגא ונהרין מההוא אש¹⁰⁴ לשלטאה אלן אתחזיין אצבען לגו לא אית רשו לאתחזיין בההוא שרגא דהא מלעילא¹⁰⁴ נהרין ואקרין פנים פנימאין ורזא דא <וראית את אחורי ופני לא יראו דלא יסתכל בר נש במוצאי שבת באצבען לגו בשעתא דאמר בורא מאורי האש > (שמות לג כג) וראית את אחורי אלן פנים דלבר דאתרמיזו בטופרי (שם) ופני לא יראו אלן אצבען לגו אלן שלטי בשבתא ואלן שלטי בחול

תרגום: "ויעש אלהים את שני המאורות", זה מאור וזה מאור. לכן אותם מאורות שעולים למעלה נקראים מאורי אור, ואותם מאורות שירדו למטה נקראים מאורי אש, שהם דרגות למטה ושולטים כל ימי החול. ועל כן כשיוצאת השבת מברכים על הנר, שהרי נתנה להם רשות לשלוט. האצבעות של בן אדם הם סתר של דרגות וסודות שלמעלה, ויש בהם פנימיים ואחוריים. אחוריים הם לחוץ, והם רמז לצפרני האצבעות. ולכן יש רשות להסתכל בצפרנים במוצאי שבת, שהרי מאירים מאותו הנר ומאירים מאותה אש לשלוט. אלה נראים, אבל אצבעות שבפנים אין רשות להראות באותו נר, שהרי מלמעלה מאירים ונקראים פנים פנימיות, וזה סוד "וראית את אחורי ופני לא יראו", שלא יסתכל אדם במוצאי שבת באצבעות בפנים בשעה שאומר בורא מאורי האש. "וראית את אחורי" אלו פנים שבחוץ שנרמזו בצפרנים. "ופני לא יראו" אלו האצבעות בפנים, אלה שולטים בשבת, ואלה שולטים בחול.

¹⁰⁵ "כליל מוצ"ש" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "צמול"ש".

¹⁰⁶ מעולם (פע"ח).

¹⁰⁷ שיתקיימו (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

עד שבת האחרת ולכן אין קדושת זו נאמרת בלילה אחרת זולת זו כי אין בידינו כח להמשיך הארת האצילות בבריאה אלא בלילה הזו ולא בשאר ימי החול.

דרושי סדר שבת דרוש א

ענין ויהי נועם המוצ"ש

¹⁰⁸ענין ויהי נועם שנוהגים לומר בכל מוצ"ש, ובוה יתבאר ענין נפלא (ס ע"ג) להמשיך תוס' קדושת שבת לכל ימי השבוע הבאה עד שבת האחרת. הנה מזמור זה של ויהי נועם, צריך לאומרו כולו מעומד, ועל הפחות תאמר פסוק זה מעומד ואח"כ תשב. והטעם הוא כי הכוונה עתה היא, לקבל אור החזור¹⁰⁹ מן הבינה הנק' נועם ה¹¹⁰, מסוד תוס' שבת, ולכן צריך שיהיה מעומד¹¹¹.

¹¹²וזה ביאורו¹¹³. דע כי צריך להכין עצמו לקבל¹¹⁴ אור תוס' השבת בו' ימי החול, ובכך יהיה מכלל (&) והתקדשתם והייתם קדושים כו'. וזה דבר גדול, להתקדש האדם בימי החול מקדושת שבת, וזה ענין הכנתו¹¹⁵. דע, כי הנה בכל יום שבת¹¹⁶, נתוסף קדושה באדם בנר"ן שלו¹¹⁷, ויש מי שאין בו רק בחי' נפש בלבד כו'. האמנם מי שיש לו שלשתם, יש בו ב' בחי'¹¹⁸, כי יש מי שזוכה לקחת¹¹⁹ תוס' קדושת שבת מפאת נשמתו ממש, ויש מי שאינו מקבלו רק מבחי' ע"ד¹²⁰ כללות העולמות בלבד. ויש מי שיש לו נפש בלבד, ומקבל תוס' בחלק נפשו מפאת נפשו ממש¹²¹ עצמה. אבל חלק תוס' קדושת רוחו ונשמתו, תמשך¹²² לו מפאת כללות העולמות בלבד. ועד"ז יובנו שאר החלוקות.

ויש מי שיש לו נפש ורוח ואין לו נשמה. ויש מיני נפשות, שכל עצמם אינם רק מבחינת כללות העולמות בסוד תוס' שבת, ואין להם רק אותה בחי' לבדה, ולא שורש ועצמות קדושת שבת. ולכן גם נפש זו אינה יכולה לעלות, רק אותה הבחי' לבדה, לפי שאפי' שרשה ועצמותה, אינה אלא משם בלבד¹²³.

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁸ פע"ח שער השבת כז.

¹⁰⁹ עי' לקמן הערה 183.

¹¹⁰ נמחק בפע"ח.

¹¹¹ וצריך לכונן כי שם אה"יה ציודי"ן צבינה ועולה גי' קס"א וכן נעם עם המלה גי' קס"א - נוסף בפע"ח.

¹¹² פע"ח שער השבת א.

¹¹³ סוד קבלת תוספות נר"נ צימי החול להכין לשבת (נוסף בפע"ח).

¹¹⁴ ולקבל (פע"ח).

¹¹⁵ ובכך יהיה מכלל (&) והתקדשתם והייתם קדושים כו'. וזה דבר גדול, להתקדש האדם בימי החול מקדושת שבת, וזה ענין הכנתו" נמחק בפע"ח.

¹¹⁶ בכל יום שבת נמחק בפע"ח ובמקומו איתא בשבת.

¹¹⁷ "קדושה באלים בנר"ן שלו" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "לאדם תוספת המגיע אל הנר"ן".

¹¹⁸ ויש מי שאין בו רק בחי' נפש בלבד כו'. האמנם מי שיש לו שלשתם, יש בו ב' בחי' - נמח בפע"ח.

¹¹⁹ לקנות (פע"ח).

¹²⁰ "מבחי' ע"ד" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "על ידי".

¹²¹ נמחק בפע"ח.

¹²² תבוא (פע"ח).

¹²³ פיסקא לא מופיע בפע"ח.

שעה"כ

והרי נמצא כי אין לך אדם שאין לו תוס' נר"ן כפי חלק הנוגע¹²⁴ לו, ולכן צריך¹²⁵ האדם לכוין כדי שישאר לו איזה תוס' מאותה הקדושה של שבת לימי החול הבאים, וע"י כן יכונן דרכיו אם יתמיד¹²⁶ לכוין בהם היטב, ומובטח לו שלא יקטרג בו היצה"ר, ולא יחטיא אותו¹²⁷ כל אותו השבוע, והכל תלוי כפי תוקף כוונתו בקדושה ובטהרה.

והנה ענין השארות תוס' הקדושה הוא עד"ז, כ"ז¹²⁸ ביום א' של השבוע נשארת באדם בחי' תוס' קדושת הנשמה, ובהתחלת ליל שני תלך ממנו ותסתלק¹²⁹. וז"ס מ"ש במס' תעניות (&)¹³⁰ אנשי משמר לא היו מתענים ביום א', כדי שלא יצאו ממנוחה ועונג אל עינוי וימותו, כי צריך להמשיך ביום ההוא קצת קדושת נשמה ומנוחה ועונג שבת¹³¹. ותוס' הרוח נשאר עד סוף יום ב' בשבת, ואח"כ יסתלק. ותוס' הנפש נשארת עד סוף יום ג' בשבת, ואח"כ תסתלק.

ובזה תבין פעם למה שארו"ל (&) כי אם לא הבדיל בליל מוצ"ש יבדיל והולך עד יום ג' ולא עוד. והטעם הוא, כי עד אז נשאר בחי' תוס' שבת, והבין זה.

ומיום ד' ואילך צריך לכוין באופן אחר, והוא להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן¹³² לקבל תוספת נפש משבת הבא. וביום ה' יכוון להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן¹³³ לקבל תוס' רוח משבת הבא. וביום ו' יכוין להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן¹³⁴ לקבל תוס' נשמה משבת הבא. גם לסיבה זו לא היו אנשי משמר מתעני' ביום ששי מפני כבוד השבת, פי' כדי לקבל תוס' נשמת השבת.

הרי נמצא כי יום השבת הוא ד' וז'¹³⁵, כי הנה ג' ימים הראשונים הם מכלל השבת שעברה, וג' ימים אחרונים הם מכלל השבת הבאה. נמצא שיום השבת הוא ד', וע"י שיכוין כוונות אלו בג' ימים האחרונים, יזכה לתוספת שבת הבאה.

- מאיר הכוונה -

¹²⁴ המגיע (פע"ח).

¹²⁵ "ולכן כריך" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ולכריך".

¹²⁶ נמחק צפע"ח.

¹²⁷ יחטיא אותו נמחק צפע"ח ובמקומו איתא "שלא יחטא ולא יבואו החטאים על ידו".

¹²⁸ תוספות שבת בסוד ד' חלקים נשמה לנשמה ונפש רוח נשמה והנה תוספת נשמה לנשמה מסתלק צמ"ש (נוסף צפע"ח).

¹²⁹ לכן מטעם האדם כשמתענה ביום א' יותר משאר ימים (נוסף צפע"ח)

¹³⁰ ד"ל:

¹³¹ כי כריך להמשיך ביום ההוא קצת קדושת נשמה ומנוחה ועונג שבת - נמחק צפע"ח.

¹³² שיהיה ראוי ומוכן - נמחק צפע"ח.

¹³³ להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן - נמחק צפע"ח.

¹³⁴ להכין עצמו שיהיה ראוי ומוכן - נמחק צפע"ח.

¹³⁵ ע"י זהר ח"א ה ע"ב: וכל עבידתיה(ו) (ד)כלהו בין יומין קדמאין ובין יומין בתראין הוו תליין ביומא דשבתא הה"ד (בראשית ב ב) ויכל אלהים ביום השביעי דא שבת ודא הוא רגלא רביעאה דכרסיא

וע"י תיקו"ז מא ע"ב: הא סבא עלאה¹³⁵ קא נחית בינייהו¹³⁵ אמר הא אנן חד ותלת הוינן וכען אנן חד אלה"ם ודאי מ"י ברא אלה (ישעיה מ כו) מי ברא באלין תלת (ואיהי רביעאה ושביעאה בראשית)¹³⁵ אינון שית סבין¹³⁵ ומאן נינהו את השמים¹³⁵ ואת הארץ¹³⁵ הא אינון שבעה סבין ותלת גניזין עלייהו.

תרגום: הנה הזקן העליון ירד ביניהם, אמר הרי אנו אחד והיינו שלש, וכעת אנו אחד, אלה"ם, ודאי מ"י ברא אלה, מי ברא באלו השלש (והיא רביעית ושביעית, בראשית). הם ששה זקנים, ומי הם, "את השמים ואת הארץ" הרי אנו שבעה זקנים ושלושה גנוזים עליהם.

בהגר"א: ואיהו רביעאה ושביעאה - רביעי לג"ר, ושביעי לר"ק, שהיא השביעית בכ"מ שמצטרף בינה לר"ק, היינו הדעת שבה.

וע"י לקמן סא ע"ג.

שעה"כ

והרי ביארנו כי בכל הו' ימים צריך לכוין ענין קבלת תוס' שבת או משבת שעברה או משבת הבאה, וזה בענין ג' חלקי נר"ן, כל א' ביומו, ואמנם מה שצריך לעשות בו' ימי החול יתבאר לקמן בע"ה (סא ע"ב ד"ה הנה ביום).

¹³⁶ונתחיל בתחי' לבאר הכוונה של ויהי נועם בליל מוצ"ש, שהוא שורש ועיקר לשאר הכוונות של ו' ימי החול וכמ"ש בע"ה. דע כי ב' מיני תוס' קדושת שבת נתוסף ביום שבת: הא', היא ע"י כוונת התפלה. והב', היא ע"י כוונת הסעודות. וכנגד המשכת תוס' קדושת שבת לימי החול מבחי' הסעודות, אנו עושין סעודה ד' במוצ"ש, וכוונתה היא לכוין להמשיך אור קדושת סעודות שבת לכל סעודות ימי החול. וכנגד המשכת תוס' קדושת שבת מבחי' התפלות, אנו אומרים מזמור זה של ויהי נועם, ועי"ז אנו ממשיכים אותו נועם העליון בכל תפלות השבוע*. וזה כונתו, בתחילה תכוין כי ד' עולמות הם, וסדרן אבי"ע. וכבר ביארנו כי עולם האצילות בבחי' פנימיות הוא שם אהי"ה דמלוי יודין שהוא קס"א¹³⁷, ואחוריים של עולם האצילות הוא ריבוע ואחוריים¹³⁸ שם אהי"ה במלוי יודין, העולה בנימ' תקמ"ד. ופנימיות עולם הבריאה, הוא האחוריים דאצילות, שהוא שם אהי"ה העולה תקמ"ד כנו'. ואחוריים של הבריאה הוא הויה דס"ג¹³⁹. ופנימיות (ס ע"ד) היצירה היא אחוריים דהויה דס"ג הנ"ל שהם בנימ' קס"ו והם פנימיות היצירה. ושם הויה דמ"ה דמילוי אלפין הוא היצוניותו. והעשיה הוא אחוריים של הויה דמ"ה הנז'¹⁴⁰ העולה בנימ' ק"ל והוא פנימיות העשיה. וההויה דב"ן דמילוי ההין הוא היצוניותו. וכל זה הוא בימי החול אבל ביום שבת הפנימיות בעצמו של האצילות מאיר בבריאה, וכן פנימיות הבריאה מאיר ביצירה, וכן פנימיות היצירה מאיר בעשיה.

* אמר חיים הכותב, נלע"ד כי נודע שהסעודות והמזון הוא היצוניות העולמות, והתפלות הם פנימיות העולמות, ודי בזה¹⁴¹.

והנה עתה בזו הכונה להמשיך תוס' אור שבת בימי החול, לא יהיה לא המציאות של החול ולא המציאות של השבת עצמו, כי זה אי אפשר להיות. אבל יהיה הדבר ממונע¹⁴², כי נקח חלק מהארת שבת לימי החול, וזה ענין ויהי נועם בו'. הנה במלת "ויהי נועם" חכוין¹⁴³ להמשיך מן האצילות אל הבריאה. ובמלת "ה' אלהינו עלינו" תמשיך¹⁴⁴ מן הבריאה אל היצירה. ובמלת "ומעשי ידינו כוננה עלינו" תמשיך¹⁴⁵ מן היצירה אל העשיה. ובמלת "ומעשה ידינו כוננהו" תמשיך¹⁴⁶ מן הבריאה אל העשיה. כי הנה השבת הוא בבריאה¹⁴⁷ כנודע¹⁴⁸, דבשבת לביש מלכא לבושין דבריאה

- מאיר הכוונה -

¹³⁶ פע"ח שער השבת כז.

¹³⁷ קשה שהרי פנימיות אצילות היא הויה דע"ב ועי' לקמן סא ע"ג אריכות.

¹³⁸ היינו ריבוע שהוא אחוריים.

¹³⁹ כרצועה העולה קס"ו (נוסף צפע"ח).

¹⁴⁰ וריבועו (נוסף צפע"ח).

¹⁴¹ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁴² ממונע (פע"ח).

¹⁴³ תכוין (פע"ח).

¹⁴⁴ תכוין להמשיך (פע"ח).

¹⁴⁵ תכוין להמשיך (פע"ח).

¹⁴⁶ נמחק צפע"ח.

¹⁴⁷ "כי הנה השבת הוא דבריאה" נמחק צפע"ח, וזמקומו איתא "לפי שסוד שבת הוא דבריאה".

¹⁴⁸ עי' עולת תמיד (&): ומטטרון שר היצירה מנהיג העולם בששת ימי החול או בימי הגלות כאשר נבאר ב"ה. אך הבריאה בה מתנהג העולם בשבת ויום טוב ונקרא לבושין דשבת ויום טוב. והענין כי האצילות אינו מתלבש אז רק בעשר ספירות דבריאה ובהם מנהיג העולם בימים ההם

שעה"כ

(תיקו"ז ד ע"ב)¹⁴⁹, ולכן כמו שכללנו היצירה בבריאה, כן צריך שנכלול העשיה בבריאה, כדי שתקבל משם אור הבריאה השבת וזהו ע"י ומעשה ידינו כוננהו¹⁵⁰. אבל לפי שאין יכולת אל העשיה לעלות אל הבריאה אלא ע"י היצירה, לכן תחילה נעלה את העשיה ליצירה במלת¹⁵¹ ומעשה ידינו כוננה עלינו, ואח"כ תוכל לעלות אל הבריאה, וזה ע"י מלת¹⁵² ומעשה ידינו כוננהו.

ועתה נבאר המלות. "ויהי נועם", תכוין בזה להמשיך ויהי מן נועם, פי' כי שם אהי"ה דיודי"ן שבאצילות הוא בגימ' נעם עם הכולל, והוא קס"א. ותמשיך ממנו בחי' ויהי", שהוא בגימ' אל', שהם ג' יודין וא' שיש בשם אהי"ה הנז' (נח ע"ב¹⁵³), ותמשיכנו אל הבריאה, לפי שבשבת עצמו מאיר שם אהיה דיודי"ן עצמו, אבל עתה לא נמשך ממנו רק בחי' ויהי", שהוא סוד אל היוצא מן שם אהי"ה הנז'. וכבר נת"ל (ריש ס ע"ג) כי שם זה הוא אור החוזר מן בינה¹⁵⁴. אח"כ תכוין להמשיך זה בבריאה, בז' שמהן אשר בו, שהם סוד תוס' שבת עצמו, שהם ז' אותיות אהי"ה יהו' הנז' בר"מ פ' יתרו (צב ע"א) ע"ש¹⁵⁵ ותכוין

- מאיר הכוונה -

בלי אמצעות יצירה ועשיה. ובימי החול מלבד שנתלבש בבריאה עוד נתלבש ביצירה ומנהיג העולם.

¹⁴⁹ ביומי דשבתות ויומי טבין איהו לביש לבושי מלכותא דאינון עשר ספירות דבריאה וביומי דחול לביש עשר כתות דמלאכיא דמשמשי לון לעשר ספירין דבריאה.

ע"י ז"ח נב ע"א: משכני אחרין נרוצה לקבל דא כתיב חגור חרבך על ירך גבור דא חרב לה' מלאה דם לאתפרעא מחייביא דגרמין לה פרודא מלעילא קרבית יתה לגבך לרחמא עלמא ותתבסמון כחדא וכד אתקריבת ביה אתלבש בהוד והדר הה"ד הוד והדר לבשת ומ"ט בגין דההיא דשעתא אתגדל בגין דאתחבר בעיר אלקינו ועל דא כתיב גדלת מאד הוד והדר לבשת באינון לבושיין דיקר דפרשת עליה אימא עילאה בג"כ הדר ושם עירו פנו אימתי כד אתחברת ביה מהיטבאל בת מטרד וע"ד הודך והדרך ודאי כגוונא דא נגילה ונשמחה בך נזכירה דודיך מיינ נגידו דאימא דאשקי לך ולכלא ודא הוי הודך והדרך ודאי.

תרגום: משכני אחרין נרוצה (שם) כנגד זה כתוב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור זו (ישעיה לד) חרב לה' מלאה דם להפרע מן הרשעים שגורמים לה פרוד מלמעלה קרבת אותה אליך לרחם על העולם ותתבשמו כאחד וכשמתקרבת עמו מתלבש בהוד והדר זהו נאמר (תהלים קד) הוד והדר לבשת ומה הטעם משום שאותה שעה התגדל משום שהתחבר בעיר אלהינו ועל זה כתוב (שם) גדלת מאד הוד והדר לבשת באותם לבושים של כבוד שפרשה עליו האם העליונה משום כך (בראשית לו) הדר ושם עירו פנו מתי כשמתחברת עמו מהיטבאל בת מטרד ועל זה הודך והדרך ודאי כמו כן (שיר א) נגילה ונשמחה בך נזכירה דודיך מיינ השפע של האם שמשקה אותך ואת הכל וזה הוא הודך והדרך ודאי.

מהז"ח משמע שזה הארת של יסוד דבינה שמתגלים בשבת, וצ"ע.

¹⁵⁰ "הבצירה השבת וזהו ע"י ומעשה ידינו כוננהו" נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "שבת זה ועל ידי זה ומעשה ידינו כוננהו".

¹⁵¹ צאומרו (פע"ח).

¹⁵² ע"י מלת" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "צאומרו".

¹⁵³ עיי"ש הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁵⁴ וכבר נת"ל כי קס זה הוא אור החוזר מן בינה - נמחק בפע"ח.

¹⁵⁵ "הנז' בר"מ פ' יתרו ע"ש" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "עלמין הכ"ל".

¹⁵⁶ ז"ל: כד אתי יממא זמין בהדיה לתרין אלין אחרנין דרגא עלאה ודרגא תתאה דא דאנהיר ליה ודא דאתנהיר מניה וכלא כחדא אקרי שבת ושלטין ביומא דשבת ואלין תלת דרגין אינון כללא ורזא דכל אורייתא תורה שבכתב נביאים וכתובים מאן דנטיר שבת נטיר אורייתא כולה:

תרין מרגלן אינון וחד סיכתא בהדייהו בגווייהו דקאים בין האי ובין האי מרגלא עלאה לית ביה גוון לית ביה חיזו באתגלייא האי מרגלא כד שארי לאתגלייא נהרין שבע אתוון גליפין בלטיין ונצצין ובקעין בקיעין וקסטירין ונהרין כל חד וחד ואינון שבע אתוון אינון תרין שמהן מחקקין בההוא מרגלא וביומא דשבת נצצין ונהרין ופתחין פתחין ונפקי ושלטי ואינון אהי"ה יה"ו מתנצצי אתוון ובנציצו דלהון עאלין דא בדא ונהרין דא בדא

תרגום: כשבא היום מזמין עמו את שתי האחרות הללו דרגה עליונה ודרגה תחתונה זו שמאירה לה וזו שנאורה ממנה וכולן כאחת נקראות שבת ושולטות ביום שבת ושלוש הדרגות הללו הן כלל וסוד של כל התורה תורה שבכתב נביאים וכתובים מי ששומר שבת שומר את כל התורה.

שעה"כ

כי "ויהי נועם" הוא מציאות אהיה יה"ו עצמו הנ"ל באופן זה, כי במלת ויהי נרמז שם יה"ו, ותקף אות יו"ד הנוספת במלת ויהי, ותחברנו עם מלת נוע"ם, ויהיה ינע"ם, והוא שם אהיה במלוי יודין העולה בגימט' קס"א, ועם עשר אותיותיו הוא קע"א, כמנין של ינעם עם הכולל, והרי נתבאר ענין יה"ו, אהיה של הבריאה ג"כ.

"ה' אלהינו עלינו" תכוין כאן להמשיך מהבריאה אל היצירה באופן זה, כי בחי' ד' הויות שהם עסמ"ב, נוריד ונמשיך מהם המלויים שבהם. כיצד, מילוי שם ב"ן, הוא בגימ' כ"ו, הרי הוי"ה. וג' מלויי ע"ב ס"ג מ"ה, שהם מ"ו ול"ז וי"ט, הם בגימ' ק"ב, כמנין אלהינו. ונמצא כי אנו ממשיכין ולוקחים אותם, התחתון תחילה, ואח"כ שלשה העליונים. ואחר כך אנו ממשיכין אותם אל היצירה הנקרא עלינו, שהוא האחרונים¹⁵⁷ של הוי"ה דס"ג, שהם בגימ' קס"ו, כמנין עלינו. וגם השם עצמו אנו ממשיכין עתה אל היצירה.

"ומעשה ידינו כוננה עלינו", כאן תכוין להמשיך מן היצירה אל העשיה באופן זה, כי "ומעשה" הוא בגימ' ת"ך, ותכוין כי הוא בא"ת ב"ש, א"ל. וגם ת"ך בגימ' י' פעמים מ"ב, וכולם משם מ"ה דאלפין שביצירה, כי יש ביצירה י"ס, ותמשיך מן י"ס שביצירה, שהם י"פ מ"ה, תמשיך מהם עשרה מ"ב, כמו שידעת שהוא ההויה כפשוטו¹⁵⁸ ובמלוי ובמלוי מלוי, הם מ"ב אותיות. ותמשיך אלו הי"פ מ"ב אל העשיה, להעלות העשיה למעלה בסוד תוס' קדוש¹⁵⁹, כנודע כי כל שם בן מ"ב סגולתו היא להעלות למעלה (ע"ח שער השבירה פרק ב). "ידינו", הוא נתינת מוחין בעשיה. והנה העשיה היא שם¹⁶⁰ אדנ"י¹⁶¹, והמוחין הם שם י"ה, כי העשיה היא נוק'. ואין בנוק' רק תריין מוחין הו"ב¹⁶². והנה י"ה אדנ"י הוא בגימ' פ' בגימ' ידינו.

"כוננה", הוא נתינת כתר אל העשיה, כנודע¹⁶³ כי כתר המלכות הוא ריבוע שם אדנות כזה, א' א"ד אדנ"י אדנ"י, והוא בגימ' כונן, וזהו כוננה, כונן ה', כי העשיה היא ה' תתאה.

ובר"ת של ידינו כוננה, תכוין כי העשרה מ"ב שכוונת אליהם למעלה במלת ומעשה, הם ל' פעמים י"ד, כי כל מ"ב הוא ג"פ י"ד¹⁶⁴, כי הם ג' הידים המעלים¹⁶⁵ ממטה למעלה. וכן ר"ת ידינו כוננה הם בגימ' ל'. וכן פשטיות מלת ידינו מורה על בחינת הידים, להורות כי הם ג' הידים.

"עלינו", תכוין כי משם ההויה דמ"ה דאלפין, שהמשכנו מן היצירה אל העשיה, הנה יש בו ג' אלפין¹⁶⁶. ונודע כי כל אות אלף מורה¹⁶⁷ על שם אהיה. ותכוין לעשות ג'

- מאיר הכוונה -

שתי מרגליות הן ויתד אחד עמן בתוכן שעומד בין זו ובין זו המרגלית העליונה אין בה צבע ואין בה מראה בהתגלות. המרגלית הזו כשמתחילה להתגלות מאירות שבע אותיות חקוקות בולטות ונוצצות ובוקעות בקעים והיכלות ומאירים כל אחד ואחד ואותן שבע האותיות הן שני שמות חקוקים באותה המרגלית וביום השבת נוצצים ומאירים ופותחים פתחים ויוצאים ושולטים ואותם אה"ה יה"ו מתנוצצות האותיות ובהתנוצצות שלהן נכנסות זו בזו ומאירות זו בזו.

¹⁵⁷ רבוע (פע"ח).

¹⁵⁸ צפשוטו (פע"ח).

¹⁵⁹ נמחק צפע"ח.

¹⁶⁰ א"ל (נוסף צפע"ח).

¹⁶¹ לגבי נוסח של הפע"ח עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁶² עי' ע"ח שער יז פרק ד.

¹⁶³ מקור? עי' שער רה"ק סז ע"א.

¹⁶⁴ עי' אריכות ב ע"א והערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁶⁵ עליונים העולין (פע"ח).

¹⁶⁶ ככל שם מ"ה (נוסף צפע"ח).

¹⁶⁷ רומז (פע"ח).

שעה"כ

שמות של אהיה, שהם בגימ' ס"ג, ואז תכוין¹⁶⁸ בהויה עצמה דס"ג, ואז תרבענה ותקח האחוריים שלה לצורך העשיה, ונודע שהוא בגימ' עלינו, שהוא קס"ו. (סא ע"א) "ומעשה ידינו כוננהו", הנה כבר המשכנו הכל עד העשיה, האמנם לפי שהעשיה היא בתוך הקליפות, לכן צריך תיקון אחר יותר עליון, והוא שנהזור להמשיך אליה מן הבריאה עצמה, ולהעלותה עד שם, כדי שישאר לה איזה דבר של תוס' שבת. וגם כי הבריאה היא בחי' שבת כנודע¹⁶⁹, ולכן תכוין כי ג' אותיות "ועש" מן ומעשה, והם אותיות עש"י¹⁷⁰, כי מכאן היה עשו אוהו כנגדו בקלי'. והם ב' בחי': הא', הוא אחוריים של הוי"ה דע"ב דיודין, שהם בגימ' קפ"ד, ועם עשר אותיותיו קצ"ד, ובחי' זו תמשיך מן עולם האצילות שהוא שם הוי"ה דע"ב דיודין, כנודע (&). גם ב' שמות אלקים עם י' אותיותיהם הם בגימ' קפ"ב, והם בגימ' יעקב. והנה קצ"ד וקפ"ב הם בגימ' עשו, והם¹⁷¹ סוד הבריאה הנק' אלקים כמנין הכס"א, והם ב' שמות אלקים שהם זו"ן אשר שם¹⁷².

נשאר לנו ב' אותיות מ"ה מן ומעשה, ובחי' זו תמשיכהו מן היצירה, כי שם שרשו של הויה דמ"ה. וכל בחינות אלו תמשיכם אל העשיה, כדי שתוכל לעלות אל הבריאה, וזה תמשיך אל ידינו, שהוא סוד י"ה אדני כנ"ל (ס ע"ד).

"כוננהו", הוא חיבור כונן ה"ו, פי' כי במלת כונן, תכוין להמשיך ג"כ ג"פ מ"ב: א', מן הויה דע"ב דאצילות. והב', מהויה דס"ג דבריאה. והג', מן הוי"ה דמ"ה דיצירה. והנה ג"פ מ"ב הם¹⁷³ כונן, ועי' יהיה ה"ו של כוננהו, פי' כי העשיה שהיא ה', תעלה ע"י בן למעלה מן היצירה הנק' ו', ותהיה ה' על ו'. והנה ע"י כל ההמשכות האלו הלואי¹⁷⁴ ישאר איזה רושם הארה בעשיה בימי החול.

גם דע, כי צריך שתכוין שה' פעמים נרמוזו אותיות נ"ו בפ' הזה, והם: אלהינו, עלינו, ידינו, עלינו, ידינו, וה' פעמים נ"ו הם בגימ' ¹⁷⁵ מנצפ"ך, שהם סוד ה"ג¹⁷⁶ שבעשיה, שהיא בחי' נוק'. ותכוין למתקם ע"י האור הנמשך מן הבינה הנק' נועם כנז¹⁷⁷. ובברכת אבות דר"ה בתיבות אלהינו ואלקי אבותינו כו' נתבאר ענין זה היטב.

גם תכוין, כי ג' מיני תוס' קדושת שבת הם: הא', הוא מה שבא¹⁷⁸ מאליו מפאת קדושת השבת בעצמו, וכנגדו אנו אומרים ויהי נועם ה' אלהינו עלינו. וכנגד מה שתיקן האדם והרויח ע"י מעשיו באמצע ימי החול, כדי להמשיך עליו תוס' קדושת שבת בע"ש, אנו מתפללים, שגם מבחי' זה ישאר ממנה איזה קדושה, וזהו מעשה ידינו כוננה עלינו. וכנגד מה שתיקן האדם והרויח באמצע השבוע ע"י מעשיו, רק שעשה שום עון ונסתלק ממנו, אנו מתפללים שגם מבחי' זו ישאר אלינו, וזהו ומעשה ידינו כוננהו, ר"ל שתהיה כונן ומתקן¹⁷⁹ אל המעשה ידינו עצמו אשר נפגם ע"י העון, וזהו כוננהו ר"ל להו בעצמו¹⁸⁰.

- מאיר הכוונה -

¹⁶⁸ יהיה רמוז (פע"ח).

¹⁶⁹ עי' לעיל הערות 148149.

¹⁷⁰ גי' נוסף צפע"ח ולא הבנתי למה.

¹⁷¹ והוא (פע"ח).

¹⁷² הרי הכוונה מאצילות לכריאה (נוסף צפע"ח).

¹⁷³ גימ' (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁴ נמחק צפע"ח.

¹⁷⁵ פ,ר גזרות (פע"ח).

¹⁷⁶ שהם סוד ה"ג – נמחק צפע"ח.

¹⁷⁷ ע"י האור הנמשך מן הבינ' הנק' נועם כנז' – נמחק צפע"ח.

¹⁷⁸ אליו (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁹ נמחק צפע"ח.

שעה"כ

¹⁸¹ גם תכוין בפסוק הזה של ויהי נועם כו' אל ב' מיני זווגים הנעשים בימי החול, והם זווג דאו"א, וזווג דזו"ן. וכוונתינו עתה, להמשיך לב' הזווגים הנז' בחי' אור גדול ממה שנשאר ביום¹⁸² השבת, כדי שבכחו יהיה להם מציאות זווג בימי החול. וכבר נתבאר כי ענין ויהי נועם הוא בחי' אור חוזר מתוספות קדושת שבת, בסוד (שיה"ש ח יד) ברח דודי ודמה לך לצבי¹⁸³. והנה מציאות השבת הוא סוד הבינה, וז"ס ויהי נועם, פי' כי אנו ממשיכין הנועם ההיא של הבינה לב' זווגי החול הנז'.

וביאר מה ענין ב' זווגים אלו, ואמר, כי הא' הוא ומעשה ידינו כוננה עלינו, פי' כיון שמה שנעשה בשבת מעצמו, הוא נעשה בימי החול ע"י תפלותינו¹⁸⁵, וזהו ומעשה ידינו כוננה עלינו, ר"ל שזה הזווג הנעשה בכח מעשה ידינו בימי החול, כוננה עלינו ע"י נועם הזה. ולפי שזה הזווג הוא עליון דאו"א, לכן אמר כוננה עלינו, כי או"א הם עלינו. כי ישראל הם בז"א, שהוא למטה מאו"א. וכנגד זווג התחתון דזו"ן אמר, ומעשה ידינו כוננהו, כי גם זווג זה הנעשה על ידי מעשה ידינו¹⁸⁶, גם הוא כוננהו¹⁸⁷, ר"ל כונן ו"ה שהם זו"ן.

ענין מוצ"ש היא בחי' אור החוזר, אשר אנו מקבלים הארתו עתה, ובחי' אור החוזר מפאת תפילת שבת, הוא ענין ויהי נועם כו', שהוא המשיך אור הבינה הנק' נוע"ם. ולפי שהזווג הנעשה בחול אינו מעצמו כנודע, כי מה שנעשה מעצמו ביום שבת, אנו עושים אותו על ידינו בתפלתנו בימי החול. ולכן אנו מתפללים בתחילת ימי החול, ומעשה ידינו כוננה עלינו, שהוא זווג העליון הנעשה בימי החול, ע"י שיכוננהו על ידינו. ולהיות אור החוזר הזה מבחי' אמא עלאה, צ"ל פסוק זה מעומד כנ"ל. וכן לסיבה זו עצמה יש בנו כח להאיר עתה בעולם הבריאה קדושת ובא לציון גואל כנ"ל (ס ע"ב), משא"כ בשאר לילות החול. וכנגד אור החוזר מפאת סעודת שבת, אנו עושים סעודה בכל ליל מוצאי שבת סעוד' ד' והבן זה¹⁸⁸.

הנה נתבאר למעלה בענין ויהי נועם, כי כוונתנו היא להמשיך תוס' שבת אל ימי החול הבאה. וזה מסוד אור (סא ע"ב) החוזר מן הבינה הנקרא נועם, והוא סוד השבת, כי הבינה היא שבת. גם בארנו לעיל כי המשיך תוס' קדושה זו היא בג' חלקי נר"ן, כי הנשמה מתקיימת עד יום א', והרוח עד סוף יום ב', והנפש עד סוף יום ג'. וג' הימים האחרים, שהם ד' וד' וו', תכוין להמשיך לצורך השבת הבאה, בסוד הג' חלקים שהם נר"ן. והנה ז"ש¹⁸⁹ מ"ש בספרי (מכילת בחדש ז) ¹⁹⁰ זכור את יום השבת, מצוה היא למנות בו ימי השבת, לומר

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁰ "וזהו כוננהו ר"ל להו צעמנו" נמחק צפע"ח, וצמקומו חיתא "אך למעלה שלח היו פגוס לא אמר כוננהו כי אינו כריך רק המשכתו אלינו עתה וזו כוננה עלינו".

¹⁸¹ פע"ח שער השבת פרק כד.

¹⁸² מיוס (פע"ח).

¹⁸³ עי' זהר ח"ב יד ע"א: (שם ח יד) ברח דודי ודמה לך לצבי או לעופר האילים כל כסופא דכסיפו ישראל (מקמיה) מקודשא בריך הוא הוא דאמר רבי שמעון תאותם של ישראל שיהיה הקדוש ברוך הוא לא הולך ולא מתרחק אלא בורח כצבי או כעופר האילים מאי טעמא אמר רבי שמעון אין חיה בעולם עושה כמו הצבי או כעופר האילים בזמן שהוא בורח הולך מעט מעט ומחזיר את ראשו למקום שיצא ממנו ולעולם תמיד הוא מחזיר את ראשו לאחוריו כך אמרו ישראל רבונו של עולם אם אנו גורמים שתסתלק מבינינו יהי רצון שתברח כמו הצבי או כמו עופר האילים שהוא בורח ומחזיר את ראשו למקום שהניח.

¹⁸⁴ שמתכל לאחוריו צסוד אור החוזר - נוסף צפע"ח.

¹⁸⁵ ומעשה ידינו (נוסף צפע"ח).

¹⁸⁶ מעשה ידינו נמקה צפע"ח צומקומו חיתא תפלת ישראל.

¹⁸⁷ ולא אמר כוננהו כמו צאו"א מטעם הנ"ל וגם (נוסף צפע"ח).

¹⁸⁸ פיסקא זו לא מופיע צפע"ח והוא חזרה על הנ"ל.

¹⁸⁹ נדצ"ל ז"ס.

¹⁹⁰ רבי יצחק אומר לא תהא מונה כדרך שאחרים מונין אלא תהא מונה לשם שבת.

שעה"כ

א' בשבת, ב' בשבת כו'.¹⁹¹ וכ"כ הרמב"ן בחי' על התורה (שמות כ ז)¹⁹², והענין הוא להורות כי כל ימי החול תלויים ונקשרים ונמשכים מיום השבת, ומשם נמשכת להם הארתה. וזכור היטב ענין זה, כי הוא מכלל רמ"ח מצות עשה למנות ימי החול עד"ז, א' בשבת ב' בשבת כו'.

¹⁹³ וכיון שנתבאר ענין הקדמה זו, צריכין אנו להודיעך מה היא ההכנה שיכין האדם כדי שימשיך עליו תוספת הקדושה הנזכר בו' ימי החול. הנה ביום א' בשבת כל עסקיך תהיה בבחינת מחשבה¹⁹⁴, שתהיה פנויה ונקיה מכל ליכלוך, שע"כ תתקיים כך באותו יום תוס' הנשמה. ואמנם סוד המחשבה הזו היא שבכל רגע היום ההוא יכוין בהויה דס"ג, ובשם אהיה אשר אהיה, ובשם אהי"ה יה"ו. כי כל בחי' אלו הם בעולם הבריאה, אשר משם הוא חלק הנשמה. וביום ב' בשבת תעסוק בדיבור בתורה והכל לכוונת קבלת תוס' שבת בבחי' הרוח¹⁹⁵.

וביום ג' בשבת תעסוק במצות מעשיות שהם כנגד חלק הנפש ובפרט במצות הנעשות ע"י הרגלים, כמו הלוויית המת וביקור חולים וכיוצא בזה¹⁹⁶. וכעד"ז יעשה בג' ימים האחרונים, והם הד' במעשה, והה' בעסק התורה ע"י הדיבור, והו' במחשבה. אמנם כוונת ימים אלו הם להכין לקבל תוס' שבת בבחי' נר"ן ביום עש"ק הבאה, וכל כונתיך ועסקי יהיו אל פנייה זו לקבל תוספת שבת בבחי' נר"ן, ודבר זה תועלת גדול לקבל האדם תוספת קדושת שבת.

גם קבלתי כוונה אחרת ממורי ז"ל בענין זה, והוא כי כפי הנז' נתבאר, כי יום ב' וה' הם סוד עולם היצירה, לכן תכוין בהם להעלות שם הנפש ברוח אשר ביצירה, ואז תעשה הכנה¹⁹⁷ לקבל רוח ע"י שם מ"ב שביצירה, שהוא השם הנרמז בתפילת אנא בכח, לכן צריך שתקשור שם השולט באותו היום, עם השם השולט ביום שבת. כיצד, הנה ביום ב', מושל שם קר"ע שט"ן, ותכוין לחבר עמו שם שקוצי"ת השולט ביום שבת ותשלם אות באות, כזה קשר"ק עושצמינ"ת. ותכוין לקבל תוס' הרוח ביום שבת. וכן ביום ה' שהוא ג"כ הכנה לחלק הרוח, תכוין לחבר ולשלם שם חק"ב טנ"ע, השולט ביום ה', עם שם שקוצי"ת שביום שבת כנז' ביום ב', כזה חשק"ק בוטצניעת, וכונה זו תכוין בכל רגעי היום ובפרט בעת שאתה קובע עסק תורתך בב' הימים האלו. ודע כי מ"ש לעיל שהיא מ"ע למנות א' בשבת ב' בשבת כו', הנה גם זה מועיל להכנת שבת¹⁹⁸.

- מאיר הכוונה -

¹⁹¹ מכאן עד סוף הפסקה לא מופיע צפע"ח.

¹⁹² ז"ל: ופירושה שהגויים מונין ימי השבוע לשם הימים עצמן יקראו לכל יום שם בפני עצמו או על שמות המשרתים כנוצרים או שמות אחרים שיקראו להם וישראל מונים כל הימים לשם שבת אחד בשבת שני בשבת כי זו מן המצוה שנצטוינו בו לזכרו תמיד בכל יום.

¹⁹³ פע"ח שער השבת א.

¹⁹⁴ ויחשוב מחשבות וכוונות קדושות (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁵ שהוא סוד התורה (נוסף צפע"ח). וזה סוד תקנת עזרא לקרוא בתורה צד' ימים אלו גם כי ז"ס עליות משה להר סיני יום ה' לקבל לוחות וירד ביום צ' עם הלוחות (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁶ "כמו הלוויית המת וביקור חולים וכיוצא בזה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ויכוין להעמיד הנפש".

¹⁹⁷ על שבת (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁸ וכן תמיד תאמר היום יום א' בשבת וזיום צ' תאמר היום יום צ' בשבת וכן צא"ר ימים, כי הוא מ"ע הנזכרת בספרי, וזוה תשיג להכנת שבת (פע"ח).

שעה"כ

בענין מה שינהג האדם עצמו לקבל תום' שבת בכל ו' ימי השבוע, כבר נתבאר כי ביום ב' וה' הוא לקבל תוספת הרוח, ולכן יעסוק בתורה בב' ימים אלו, כי ז"א נקרא תורה, ובו סוד בחי' רוח כנודע. גם נת' אלצנו כי האדם בע"ש בעת קבלת שבת מקבל תום' נר"ן ובמוצ"ש מסתלקים, אבל ע"י סעודת ליל מוצ"ש חוזר האור להתפשט מאצילות לבריאה, ומבריאה ליצירה, ומיצירה לעשיה, ועי"כ חוזרין תום' נר"ן באדם, ומתעכבים באדם שלשתם ביום א' מהשבוע, וליל ב' מסתלקת הנשמה, ונשארים נפש ורוח. ובליל שלישי מסתלקת הרוח, ובליל ד' מסתלקת גם הנפש. ואחר כך צריך עוד לעשות תיקון מחדש ולקבל תוספת שלשתם בשלשה ימים הנשארים, והם ד' וה' וי'.¹⁹⁹

²⁰⁰ובל זה נעשה על ידי הכונה שתכוין בברכת המזון שבכל יום כיצד הנה ד' ברכות יש בברכת המזון כנגד ד' אותיות אדנות וכל ברכה כנגד אות א' מהן במילוי המלוי שלה כיצד בברכה א' מתחילה ועד סוף יצייר נגד עיניו אל"ף למ"ד פ"א, ובהזכרת ההויה של ברוך אתה ה' כו' יכוין בהויה בניקוד אלקים. זולת ההויה עצמה של הברכה²⁰¹. ובברכת הב' יצייר נגד עיניו דלת למ"ד ת"ו ואם הוא יום ר"ח יצייר תי"ו במילוי יו"ד, ובהזכרת ה' יכוין עמו ג"כ שם אלקיים כנ"ל²⁰².

ובברכה הג' יצייר נגד עיניו נו"ן וא"ו נו"ן, ובהזכרת ה' יכוין בשם א"ל. ואמנם בשם זה של א"ל הוא השינוי וההפרש שיש בימי השבוע כי ביום א' יכוין כי א"ל זה הוא סוד אל שד"י במילואו העולה בנימ' אל"ף²⁰³, ושם זה הוא בבריאה, ויכוין שהוא יונק מן שם ייא"י²⁰⁴ דהויה דס"ג, שגם הוא א"ל בנימ', ועי"כ יעמיד עמו תום' הנשמה²⁰⁵.²⁰⁶ ביום ב' יכוין כי א"ל זה {סא ע"ג} הוא א"ל יהו"ה שעולה גימ' נ"ז עלמין²⁰⁷, והוא ביצירה כדי להעמיד הרוח.

- מאיר הכונה -

¹⁹⁹ אמנם ביום ד' יתחיל אדם לקבל להכין עצמו לקבלת תוספת נר"ן ולעשות מצות מעשיות צסוד הנפש ומלכד כוונת תועלת המצות בעלמין יכוין לתקן לשבת הבאה כדי שיבא לו תוספת נפש וכנ"ל ביום ג' (נוסף בפע"ח).

²⁰⁰ פע"ח שער השבת פרק כד.

²⁰¹ ועתה נבאר כוונת בה"מ היטיב תחלת הכל תכוין לשם אדנ"י במלוי המלוי שהוא ל"ד אותיות ואדנ"י פשוט הוא ס"ה הרי הכל גימטריא כ"ט וע"ה הוא מאה כי מלוי הת' חסר י' ונשלים עם הכולל וזכ"ח יכוין במלוי הת"ו ציוד כמ"ש לקמן ואז מלואה ל"ה כי בחול היא לזה וחסיכה ואחר כך תתחיל בה"מ ובכללות ברכה א' יכוין אל אות א' דאדנ"י במלוי המלוי כזה אל"ף למ"ד פ"א שהם ח' אותיות ח' אורות, ובאמרו נתן לחם לכל בשר יכוין כי הוא סוד החסד, נות"ן גי' אבגית"ז, שהוא שם החסד כנודע, והוא סוד ונתן הכהן ושם מקום הברכה, באומרו אל זן ומפרנס לכל תכוין להשפיע מסוד אל שהוא א"ל שדי דבריאה עולם הראשון הנקרא מגן כי יש בו ג' א"ל כנודע משפיע לז"ן גימטריא א"ל הו"ה דיצירה באומרו פתח את ידיך יכוין למה שכתבו באשרי שאחר עמידה לזכר לחול ובהו"ה דחתימת ברכה זו יכוין אותה בניקוד אלהי"ם בכללות.

²⁰² ברכה ב' יכוין באות ד' דאדנ"י במלוי מלואה והם ח' אורות אחרים כי ת' בלא י' ובהגיע לתיבת את שצפסוק וברכת את ה' אלהיך ימזוג הכוס צמים וטוב שתסתכל ותיטיב צמים בעת נתינתך צכוס ותכוין בהם שהם ט' יודין דע"ס מ"ב למתק גבורות יין צמים שהוא מימי החסדים כנודע וכן יין גימטריא ע' אותיות שבז' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וג' אהי"ה הידועים כמ"ל צפרקים הקודמים ובהו"ה דברכה זו יכוין אותה צסם אלהי"ם בכללות (פע"ח).

²⁰³ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²⁰⁴ עי' לעיל הערות. **Error! Bookmark not defined.**

²⁰⁵ והטעם הוא כמו שביארנו כי תוספת שבת ממנו ניזון כל השבוע ויש תוספת שקבלנו ע"י ג' סעודות לשבת ואנו צריכין להשאיר קצת קדושה מהם בכל שבוע בצרכת המזון כדי להשאיר אותו תוספות והבן זה (נוסף בפע"ח).

²⁰⁶ לא מלאתי בפע"ח.

שעה"כ

²⁰⁸וביום ג' יכוין באל אדני שעולה בגימט' צ"ו עלמין²⁰⁹, והוא בעשיה כדי להעמיד הנפש. ובג' ימים האחרונים יכוין לזכות ולקבל ולא להעמיד. וגם יכוין בהם מלמטה למעלה, כי ביום ד' יכוין בא"ל אדנות לזכות לקבל תוס' הנפש בע"ש, וביום ה' באל הויה שיזכה לקבל תוס' רוח בע"ש, וביום ו' בא"ל שדי שיזכה לקבל תוספת נשמה ביום ההוא. ונחזור למעלה בכונה ברכת ד' של ברכת המזון, שיצייר יו"ד וא"ו דל"ת²¹⁰. ובהזכרת השם יכוין לחבר עמו שם צבאות. האמנם בברכת המזון של שבת יכוין בד' הברכות כנגד ד' אותיות שם הויה במילוי מלויים ע"ד הנז', כל ברכה באות א', ובד' ההזכרות יכוין בד' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, ויכוין לכלול²¹¹ העולמות.

²¹²גם דע כי הלילה של חול היא סוד העשיה, וששת ימי החול הם סוד היצירה, ויום השבת הוא סוד הבריאה. וז"ס (תפילת נשמת) וביום הו' נתעלה וישב על כסא כבודו. ונודע כי סוד הבריאה היא ב' שמות אהי"ה יהי"ו²¹³.

והענין הוא כי המלכות היא ז' וגם היא ד'²¹⁴ מעילא לתתא ומתתא לעילא, לפי שהמלכות עומדת בסוד נקודה באחורי הת"ת. והנה אם נמנה מלמעלה תהיה ד' חסד גבורה ת"ת מלכות. ואם נמנה מלמטה, תהיה ד' יסוד הוד נצה מלכות. ועד"ז ג"כ הם ו' ימי החול. כי אם תמנה מלמעלה למטה ד' וה' וו' ושבת יהיה ד' ואם תמנה מלמעלה למעלה ג' ב' א' שבת יהיה ד' וגם הוא ז' באופן שלעולם המלכות והשבת הם ד' וז' וזהו ג"כ סוד ב' שמות הנז' כי הנה הם מאירי' במלכות להעלותה למעלה כיצד הנה²¹⁵ שלשה אותיו' ראשונות אהי"ה הם חג"ת וה' אחרוני' היא מלכות ונ' אותיו' יהי"ו הם נה"י וע"י ז' אלו שבבריאה מעלים את המלכות עד הבריאה ואח"ך הבריאה עצמה שהיא סוד יום השבת עולה באציל'²¹⁶ כבר הודעתך כי בכל ד' עולמות אבי"ע, בחי' המלכות שבכל עולם מהם ירדה בעת המיעוט לסיבת הקטרוג למטה בהיכל ק"ק של עולם שלמטה ממנו. וכ"ז היה

- מאיר הכוונה -

²⁰⁷ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²⁰⁸ ל"א מלאתי בפע"ח.

²⁰⁹ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²¹⁰ בכללות צרכה ד' יכוין אל אות י' צמלוי המלוי והס ט' אורות וצג' הטובות דצרכה זו לריך לכוין כי הלא ד' צרכות הם נגד ד' מוחין לנוקבא וצרכה ד' הוא נגד מוח גבורה לנוקבא ואנו לריכין למתקם לכן מליאות הטובה הוא להמתיק הגבורה כמ"ש לעיל גבי הטוב והמטיב אך לפי שעיקר המתקה בחסדים הם ג' גבורות לבד הגמתקות ציסוד לרך ירידת החסדים כנודע צמ"א מהדרושים וצפער הליצית בחלק א' מזה לכן כאן ג' הטובות שהוא סוד ג' חסדים המטיבים לג' גבורות ובעושה שלום צמרומו יכוין צר"ת עש"צ שם ע"צ ואחר כך יצרך סברי מרנן כו' צורא פרי הגפן וכוונתה כצד נחצאר צמקומו צערבית דשבת ע"ש הטיב וצצרכת המזון דשבת קודם כל יכוין לשם ע"צ ולהויה פשוטה גי' צ"ח ועס צ' כוללים הוא מאה כנ"ל גבי צה"מ דחול לעיל והצן זה (פע"ח).
²¹¹ לכללות (ש"ש).

²¹² פע"ח שער השבת יט.

²¹³ עי' לעיל הערה 156.

²¹⁴ עי' לעיל הערה 135.

²¹⁵ נמחק בפע"ח.

²¹⁶ @@@@

²¹⁷ פע"ח הקדמה לשער השבת צ: אמנם תצין טעם למה כל שבת צסוד שציעי ונקרא שציעי הטעם כי הלא הם י"ס דעשיה וי"ס דיצירה אמנם ג' ספירין עלצין הם צהיכל א' הנקרא היכל ק"ק עוד ו' היכלות אחרים יס להם נגד ו' ספירות אחרות עד היסוד ונשארה המלכות צלתי היכל והיא יורדת למטה צהיכל ק"ק שלמטה ממנו כיצד מלכות דלצילות צהיכל ק"ק דצריאה ומלכות דצריאה צהיכל ק"ק דיצירה ומלכות דיצירה צהיכל ק"ק דעשייה וכיוצא בזה

שעה"כ

לתועלת העולמות, שיתקשרו יחד סוף זה בראש זה, ויקבלו הארה זה מזה. ובוה תבין סוד יום השבת מה ענינו, כי אז ניתוספה קדושה בכל העולמות, והיכל ק"ק שבבריאה עולה אל האצילות, ונעשה בחי' אצילות גמור לסיבה הנז', ועד"ז בכל העולמות.

ויהי נועם הנאמר במוצ"ש כבר נתבאר ענינו אצלנו למעלה (ס ע"ט), ומצאתי בו דברים מחולפים, ואע"פ שנלע"ד שטעה השומע, לא אחדל מלכתבם. הגה ההוי"ה דע"ב דיודין עם אהיה דיודין הוא פנימיות של עולם האצילות, ואחוריים דאהיה דיודין שהם בנימ' קדמ"ת הם היצוניות האצילות, והאחוריים הנז' עם הויה דס"ג הם פנימיות של הבריאה. ואחוריים דהויה דס"ג העולים קס"ו, הם אחוריים לבריאה. והאחורים הנז' עם הויה דמ"ה הם פנימיות היצירה. ואחורים דמ"ה העולים ק"ל, הם היצוניות היצירה. ואחוריים הנז' עם הויה דב"ן, הם פנימיות העשיה. והאחוריים דהויה דב"ן העולים קד"ם, הם היצוניות העשיה.

גם כתוב כאן כי יכוין שב' תיבות ויהי נועם יש בהם ז' אותיות כנגד ז' מרגלאן, שהם אהיה יה"ו כדאיתא בס"ה בפ' יתרו בר"מ, והנה הם בבריאה. ויכוין להמליכם על ז' ימי השבוע, כל אות בשם א' [נ"א ביום א' – ספר כתב יד] ונעם הוא חסר ו'. גם ה' אלהינו הוא המילוי של ד' הויות עסמ"ב, כי ביום שבת האירו הד' הויות שלימות מן אצילות אל הבריאה, ועתה במוצ"ש אנו לוקחים המלויים שלהם בלבד, שיאירו מן הבריאה אל היצירה. גם מלת ומעשה רומז אל העשיה, כי כן הבני²¹⁸ ומעשה הוא לשון עשיה. גם כוננה בנימ' ק"ל, שהוא אחורים דהויה דמ"ה שהם היצוניות היצירה ופנימיות העשיה. ונודע כי אחורים פשוטים ומילויים דהויה דמ"ה שהם ע"ב ק"ל²¹⁹, הם מוחין אל הנוקבא שסודו עשיה. גם ומעשה הב' נחלק לב', והם עש"ו מ"ה. והנה עשו הוא אחוריים דהויה דיודין, והם קפ"ד, ועם עשר אותיות הם צדק ואחוריים דהויה דס"ג. וגם הוא בתים²²⁰ הראשונים, זולת ההויה לבד שעולים קע"ב, והם בנימ' ב"פ אלקים. גם תוסף עשר אותיות שבב' אלקים, הם קפ"ב. והנה קצ"ד וקפ"ב הם עשו, והם אחורי או"א. גם בידינו כוננהו, תכוין בט' פעמים י"ד שיש בג' פעמים מ"ב, אשר בג' הויות ע"ב ס"ג מ"ה, העולים בנימ' כונ"ן מן כוננהו.

גם ה' פעמים תמצא אותיות נ"ו בפסוק זה, והם בנימ' ה"ג מנצפ"ך, ותכוין למתקם ע"י שם אל הנרמז במלת ויהי, ומקורו הוא נועם, אהיה דיודין שהוא קס"א כנז"ל. ב' שמות א"ל שנרמזו בפ' זה כמבואר אצלנו, (סא ע"ד) שהם א"ל מן תיבת ויהי נועם, גם נועם בנימ' אהיה דיודין ובו שם ייא"י העולה א"ל.

²²¹ענין ליל ו' כבר ביארנו שיכוין האדם בכל ו' ימי החול לקבל תוס' השבת, ואמנם יום ו' הוא יותר נכון ומזומן מכל שאר ימים, בסוד והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו (&), רמו בזה כי ביום הששי מכין לשבת לפי שיום ו' הוא כנגד היסוד, המכין לצורך המלכות שהוא שבת, אספקלריא דלית לה מגרמה אלא מה דיהיב לה יסוד, לכן צריך

- מאיר הכוונה -

והנה ביום שבת הוא להיפך כי היכל ק"ק לעשייה מתעלה ביצירה במלכות שלה ונעשה ממך יצירה עצמו ואז נשארין ז' ספירות לצד זעשייה וכן היכל ק"ק ליצירה מתעלה בצריאה ונהפך לצריאה ממך ואז נשארין ז"ס לצד ביצירה ז"ז היכלין כי המלכות ליצירה זהיכל א' עם ג"ר של העשייה נמלא שאינו רק ז' היכלין לצד וכן צכל אצ"ע וכן צכל פרטי האצילות כנודע כולן הם ביום שבת צדוד ז' לצד כי ג"ר שצכל בחי' וצחי' הם מתעלן ולכן השבת הוא לעולם צדוד שציעי.

²¹⁸ אולי הכנה? ##

²¹⁹ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

²²⁰ ?

²²¹ פע"ח שער השבת ב.

שעה"כ

שתכוין להכין הכנה זו מע"ש, כדי שיבא יום השבת וימצאהו מוכן, ואותה קבלת שבת תהיה על נכון וכראוי.²²³²²²

והנה יש הכנה א' שצריך שתקדים אותה מן הלילה של ליל ו', והיא ענין כוונה א' שראוי שתכוין בה במחשבה בלבד בלילה בעת סדר קריאת שמע של ליל ו' שעל המטה, ותכוין בה אחר שאמרת כל סדר השכיבה קודם פסוק (תהלים לא ו) בידך אפקיד רוחי כו', אז תכוין לזו הכוונה תחילה, תכוין להעלות ג"ר דעשיה ביצירה, ואח"כ להעלות ז' אחרונות, והוא ע"י הכוונה שנבאר לקמן בענין קבלת שבת, במזמור (&) הבו לה' בני אלים. כי הג"ר עולים ע"י ג"פ הבו, וז"ת ע"י ז' קולות. ואח"ך תעלה היצירה בבריאה, ג"ר ע"י ג"פ באי כלה²²⁴, וז"ת ע"י אותיות אהיה יה"ו כמבואר שם ג"כ. ואח"ך תעלה הבריאה באצילות ע"י כוונת פ' (&) טוב להודות לה', שהוא ר"ת ט"ל כמבואר שם. והרי זו כוונה אחת.

עוד תכוין כוונה שניה אח"כ, והיא זאת, כי בתחילה תכוין בהויה דע"ב דיודין שבאצילות, ותכוין שבכל אות ואות מהם, יש דגש ורפה, אח"ך תכוין בהויה דס"ג דבריאה, ותכוין שכל אות ואות נקודה בשוא געיא²²⁵, וסימנך ש"ג ר"ל שוא געיא²²⁶ אח"ך תכוין בהויה דמ"ה שביצירה, ותכוין שכל אות ואות נקודה שורק ו', כנודע כי סוד אות ו' הוא ביצירה שהוא כנגד הת"ת. אח"ך תכוין בהויה דב"ן דההין שבעשיה, ותכוין כי כל אות מהם מנוק' בשוא קמין.

והנה ב' הכוונות אלו הם הב' כוונות שביארנו בקבלת שבת עצמ' וכפי סדר ההוא עצמו צריך שתכוין עתה אבל החילוק הוא כי עתה אין צורך להזכיר בפה שום דבר רק בכונה בלב דוקא גם אין צריך לכוין באותם המזמורים והפסוקים רק תכוין באותם השמות לבדם, אשר על ידיהם תעלה עתה²²⁷ הד' עולמות אבי"ע כנו'.

גם דע במש"ל בענין עלית ז"ת דעשיה ע"י ז' קולות, וע"י ז' שמות של מ"ב. וצריך שתכוין כי כל אות ואות מהם נחלקת לכמה מיני הארות כיצד תכוין כי אות א' דאבגית"ן ציורה יו"י כזה א' ואות ב' ציורה ג' ווין, כזה ב' ציורה ג' ווין, וואות ג' ציורה ג' ווין, וואות

- מאיר הכוונה -

²²² אספקלריא דלית לה מגרמה אלא מה דיהיב לה יסוד, לכן לריך שתכוין להכין הכנה זו מע"ש, כדי שיבא יום השבת וימצאהו מוכן, ואותה קבלת שבת תהיה על נכון וכראוי - נמחק צפע"ח.

²²³ ואם קשה איך ימי חול מתקנים שבת שבאצילות, עי' שער המצות - פרשת בהר סיני: ונמצא כי בימי החול אין המלכים אלו מתבררים כלל בשום בחינה אלא ע"י התפלות והמצות כנזכר ולכן הותרו כל המלאכות לצורך בירור הדברים השפלים וגם נצטוינו בעשיית המצות והתפלות כדי לברר גם בחינת בירורין העליונים כנזכר. והנה בודאי שאין הבירורין מתבררין לא ע"י התחתונים לבדם ולא ע"י העליונים לבדם והם צריכים זה אל זה כי העליונים צריכים למעשה התחתונים בסוד תנו עוז לאלהים והתחתונים צריכים לסיוע העליונים [כ] וכמ"ש ומעשה ידינו כוננהו. [כא] ולכן בימי החול יורדים העולמות העליונים למטה ממדריגתם ושם מתלבשים כדי לעזור ולסייע בענין בירור אלו המלכים [כב] והז"ס תחתונות דאצילות יורדים ומתלבשים בששת ימי המעשה לסייע בבירור הנזכר אבל אין כח בזה אלא בז"א לבד כי הוא הזכר והו"ק שבו הם הבוררין בששת ימי החול. [כג] אבל יום השבת אז הוא כנגד המלכות והיא אין בה כח לברר אלא אדרבא ע"י התיקון שנעשה בששת ימי החול ע"י ו"ק ז"א והבירור שבירר יש בה יכולת לעלות מיום הז' שכנגדה שהוא יום השבת למעלה ותתחבר עם ז"א שם למעלה [כד] כי גם ו"ק מתעלים שם ביום השבת באצילות ואין שם מה לברר כי הבירורין הם למטה בב"ע שם טוב ורע [כה] אמנם הם מזדווגים ומוציאין נשמות חדשות עליונות שאינם מבחינת בירור השבעה מלכים כמו בששת ימי החול.

²²⁴ נמחק צפע"ח.

²²⁵ געיא

²²⁶ וסימנך ש"ג ר"ל שוא געיא - נמחק צפע"ח.

²²⁷ "על ידיהם תעלה עתה" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "תכוין בהם להעלות".

²²⁸ הביתוין והכפיוין (פע"ח).

²²⁹ כזה ב' (נמחק צפע"ח).

שעה"כ

ת' ציורה ת' דלת נון²³⁴²³³, ואות ין' ציורה יין ועד"ו תצייר כל שאר אותיות שם בן מ"ב²³⁵. ואח"ך תאמר פסוק (תהלים לא ו) בידך אפקיד רוחי כו' ותישן. ענין לימוד המקרא בליל ו' נתבאר גבי ענין לימוד סדר המקרא שבכל יום ויום, וע"ש בשער המצות בפ' ואתחנן במצות ת"ת (דף ט"ל ע"א²³⁶). ענין יום הו' בעצמו כבר ביארנו ענין מ"ש הכתוב (&) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו, כי יום הששי הוא מכין ליום השבת כנ"ל. והנה כמה מיני הכנות יש בע"ש לצורך השבת, אם במחשבה, ואם בדבור, ואם במעשה. וג' בחי' אלו יתבארו בהמשך דברינו בע"ה. ענין המחשבה כבר נתבארה למעלה בענין סדר הכוונה שיכוין בו' ימי החול. וע"ש איך יום ששי תלוי במחשבה באותם השמות, וזה לצורך הנשמה. וגם יתבארו דברים אחרים למטה בעזרת השם יתברך.

ואם במעשה דע כי צריך האדם לזוהר לקנות כל צרכי שבת ביום ששי לסיבה הנז', ולא ביום ה' וכמו שמצינו חכמי ישראל²³⁷, שרבא מלח דג שיבוטא, ר"ן מכתף ועייל כו'²³⁸ (קידושין מא ע"א), ובכל מה שיקנה יזכיר ויאמר לכבוד השבת²³⁹, והרי זה ענין מעשה.

גם תזוהר בתיקון הנרות של שבת. אמנם הדלקת הנר היא מצוה על האשה, בעלת הבית כנודע²⁴⁰. וגם זה הוא ענין מעשה.

ואם בענין הדיבור והלימוד בתורה, כבר ביארנו בסדר המקרא שנוהג בכל יום ויום, שצריך לקרות בכל הששי כ"ו פסוקים מפרשת השבוע באותה הכוונה שנתבאר שם בשער ה' שער המצות, וע"ש²⁴¹. גם ביום ששי עצמו צריך לקרות כל הפרשה כולה במקרא ותרגום באותה הכונה שנתבאר שם²⁴². ועוד יש כמה מיני דברים אם ענין הטבילה ואם

- מאיר הכוונה -

²³⁰ הגמלי"ן והגוני"ן כפופין (פע"ח).

²³¹ צ' (פע"ח).

²³² ו' אחת רבולה והצ' זקופה

²³³ כפופה נוסף צפע"ח.

²³⁴ עי' זהר ח"ג קפ ע"ב.

²³⁵ הו' אינה מתחלקת אלכא היא צלורתה הז' צלורת י"ו הח' צלורת ג' ויין א' רבולה וצ' זקופות הט' צלורת צ' דלת"ן א' ציוקר ואחת מהופך היודי"ן אין מתחלקים הל' צלורת כ' ועליה ו' זקופה ועל הו' יו"ל נ' פשוטה צלורת י"ז הע' צלורת נ' כפופה ו' רבולה וז' זקופה הפ' צלורת כ"י הל' כפופה צלורת נ' כפופה [עס י?] הק' צלורת כ"ו הס' צלורת ג' יודי"ן ג' ויין וכו"א מהופכת הרי לך ציבור לורת כל האותיות לצגית"ן קרעשט"ן נגדיכ"ץ צטרלכת"ג חקצטנ"ע יגלפז"ק שקוליי"ת (פע"ח).

²³⁶ ז"ל: תחלה יקרא בתורה מפרשת השבוע ההיא ביום א' יקרא ששה פסוקים ראשונים שבאותה פרשה. וביום ב' יקרא ארבעה פסוקים שלאחריהם. וביום ג' ה' פסוקים שלאחריהם. וביום ד' ו' פסוקים שלאחריהם. וביום ה' ה' פסוקים שלאחריהם. וכללות כולם הם כ"ו פסוקים. ודע כי צריך לקרות כל אלו הפסוקים כדרך שקורין הפרשה בערב שבת כל פסוק מהם שנים מקרא ואחד תרגום. וכו' אמנם נבאר ענין ליל השישי לפי שגם בו צריך לקרא מקרא והוא כי אז בליל ששי בקומך ממטתך אחר חצות תקרא מקרא ואם לא תוכל לקום קודם שתישן תקרא כ"ו פסוקים אחרים שלאחרי כ"ו פסוקים שקרית בחמשה ימים של השבוע כנזכר, ואח"כ תקרא מה שתרצה כמנהגך.

²³⁷ ביצה טז ע"א: תניא אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת מצא בהמה נאה אומר זו לשבת מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים שנאמר ברוך ה' יום יום תניא נמי הכי בית שמאי אומרים מחד שביך לשבתך ובית הלל אומרים ברוך ה' יום יום

²³⁸ וכמו שמצינו חכמי ישראל, שרצא מלח דג שיבוטא, ר"ן מכתף ועייל כו' – נמחק צפע"ח.

²³⁹ צבת (פע"ח).

²⁴⁰ "האשה, בעלת הבית כנודע" נמחק צפע"ח וצמקומו איתא "אשתך".

²⁴¹ עי' הערה 236.

²⁴² עי' סוף הספר.

שעה"כ

ענין רחיצת פניו ידיו ורגליו במים חמיין וענין קבלת שבת בתפילת המנחה ביום ששי ואח"ך קבלת שבת בשדה וכאלה רבות, וכולם הם מכלל הכנת שבת וזה החלי בע"ה. ובתחילה נבאר ענין א' שאמר לי מורי ז"ל שקבל מאדם (סב ע"א) אחד גדול, שאמר לו שקבלה היתה בידו מרבתי, שכל מי שנקבר בע"ש אחר שעה ה' מן היום, שאין לו חבוט הקבר, לפי שמן שעה הה' מתחיל תוס' קדושת שבת, ויש לו דין כאלו נקבר ביום שבת עצמו. וא"ל כי ז"ס ה' יתירה של יום הששי, כי בכל הימים לא נזכר בהם ה' כמו ביום א', ולא אמר האחד וכן יום ב' כו', אבל כאן נאמר ה' לרמוז כי בה' שעות מיום ו', תיכף סמך אליו ויכולו השמים והארץ כו', ותיכף נחשב כאלו הוא יום שבת, ולכך סמך ה' ויכולו כו', ומורי ז"ל הודה לדבריו והסכים אליהם²⁴³.

²⁴⁴מנהגי מורי ז"ל תיכף בסיימו תפלת שחרית דיום ו', היה הולך לבה"כ, או לבית מדרשו אם היה שם ס"ת כשר²⁴⁵, היה מוציא וקורא בו הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. והוא היה קורא המקרא מתוך הס"ת, והיה לו תלמיד א' שהיה קורא לו התרגום מתוך ספר התרגום, והוא אומר אחריו, וכן היה עושה בכל פסוק ופסוק עד שמשלים הפרשה, ולא היה עושה כמו שיש מתייהרים לקרוא כל הפרשה כולה מקרא פעם א', ולשנותה מקרא פעם ב', אח"כ קורים כולה יחד תרגום פעם ג', אבל כל פסוק ופסוק בפני עצמה היה קורא שמו"ת, והיה דוחק עצמו לקרותה ביום ו'. והיה אומר כי ז"ס (&) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו, זולת אם אירע לו שום אונם גדול מאד, שאז היה קורא הפרשה שמו"ת אחר סיום תפלת שחרית דיום שבת קודם סעודת שחרית, כמו שצוה רבינו הקדוש לבנו²⁴⁶, ולא כמו אותם הקורים אותה באמצע תפלת שחרית דשבת.

ואחר קריאת הפרשה היה טובל הטבילה של ע"ש הנז' בספר הזהר פ' תרומה (דף קלו ע"ב²⁴⁷) דרב המנונא סבא ע"ה הוה סליק מנהרא בכל ע"ש כו'. והיה אומר מורי ז"ל כי כיון שכבר קרא הפרשה, כבר יש באדם כח לקבל תוספת קדושת השבת. ולכן לא היה טובל קודם שיקרא הפרשה, זולתי דרך מקרה, ואף גם מקרה זה, לא היה טובל רק אחר שהתחיל שעה ה' מיום ו', כמו שביארנו לעיל על ה' יתירה דיום ה'.

והיה אומר מורי ז"ל, כי תוס' שבת היה ניכר ומתגלה במצח האדם תיכף אחר הטבילה הנז', אבל עיקר הגילוי לא היה רק אחר חצי היום, ודוקא אם טבל כבר והסיר ממנו קליפין דחול, ע"י כוונתו, כנודע שקליפין דחול הם²⁴⁸ בגדי חול של נפש האדם, ואפשר שכל מה שיהיה קרוב לליל שבת יתגלה יותר תוס' שבת.

ענין כוונת הטבילה, כוונת הטבילה של ע"ש.

- מאיר הכוונה -

²⁴³ לא מלאתי דבר זה צפע"ת.

²⁴⁴ שער השבת פרק ג.

²⁴⁵ היה הולך לבה"כ, או לבית מדרשו אם היה שם ס"ת כשר – נמחק צפע"ת.

²⁴⁶ תוס' ברכות ח ע"ב ד"ה ישלים פרשיותיו עם הצבור: במדרש ג' דברים צוה רבינו הקדוש לבניו בשעה שנפטר שלא תאכלו לחם בשבת עד שתגמרו כל הפרשה, משמע דקודם אכילה צריך להשלימה.

²⁴⁷ ז"ל: רב המנונא סבא כד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא הוה יתיב רגעא חדא וזקיף עינוי והוה חדי והוה אמר דהוה יתיב למחמי חדוה דמלאכי עלאי אלין סלקין ואלין נחתין ובכל מעלי שבתא יתיב בר נש בעולם הנשמות זכאה איהו מאן דידיע ברזין דמאריה.

תרגום: רב המנונא סבא כשהיה עולה מהנהר בערב שבת היה יושב רגע אחד ומרים עינוי והיה שמח והיה אומר שהיה יושב לראות את שמחת המלאכים העליונים אלה עולים ואלה יורדים ובכל ערב שבת יושב אדם בעולם הנשמות אשרי מי שיודע בסוד רבונו.

²⁴⁸ קליפין דחול ע"י כוונתו כנודע שקליפין דחול הם – נמחק צפע"ת.

שעה"כ

²⁴⁹הנה אחר שנכנסת תוך מי הים או הנהר או המקוה, קודם שתטבול, תכוין כי המקוה הוא סוד שם אהי"ה דההי"ן העולה בגימ' קנ"א, כמנין מקוה, כי שם מתקבצים כל שמות אהי"ה היותר עליונים ממנו כמ"ש²⁵⁰251. ואח"כ תכוין להמשיך במקוה הזה²⁵² את הנחל העליון²⁵³ והוא ד' הויות עסמ"ב וג' אהי"ה דיודי"ן ודאלפי"ן ודההי"ן. כי כאשר הם פשוטים, יש אות י' אחת בכל שם מהם, ונמצא שהם ז' יודין בז' השמות האלו, וכבר ידעת כי ז' שמות אלו הם סוד שבעה שמות של שבת²⁵⁴, בסוד שבעה אותיות של אהי"ה יהי' הנז' בר"מ בפ' יתרו (צב ע"א)²⁵⁵. וצריך לכוין כי בפשוטים יש בהם שבעה יודין פשוטים, אבל תכוין ג"כ במלוייהם²⁵⁶, ותוסיף עליהם שם י"ה, כי הוא סוד השבת²⁵⁷, והרי הם ח' יודין שהם בגימ' נ"ל מנח"ל, ועם כללות הח' יודין עצמם, הרי נח"ל.

ואח"כ תכוין לכלול כללות היודין בעצמם ובכללותם כנוז', והם ב' כללים ותצרפם עם נח"ל ויהיה בגימ' מ"ם, והרי נמשכו המים לתוך המקוה. אח"כ תכוין שכל זה יהיה לכבוד שבת, והוא כי הלא בח' שמות הנ"ל שהם ד' הויות וג' אהיה ושם י"ה יש בהם ל' אותיות, וזהו ל' של לכבוד. וכשתוסיף ב' כוללים שהם כללות הז' שמות וכללות שם י"ה יעלו במספר כבוד. ומספר כל ח' השמות הנ"ל עצמן הם בגימ' שבת וכשתעלה מן המים תאמר אם תשיב משבת רגליך²⁵⁹ (ישעיה נח יג).

- מאיר הכוונה -

²⁴⁹ פע"ח סער השצת 7.

²⁵⁰ שמות אהי"ה היותר עליונים ממנו כמ"ש - נמחק צפע"ח ובמקומו איתא שאר אהי"ה העליונים.
²⁵¹ עי' הערה בסוף הספר.

²⁵² במקוה הזה נמחק צפע"ח ובמקומו איתא "כו".

²⁵³ עי' זהר ח"א רכ ע"ב: וערבי נחל אלין אינון גבורן דאחידן ביה ביצחק דאתיין מסטרא דההוא [נחל] עלאה ולא מסטרא דאבא [היינו בינה עי' שעה"ק צד ע"א]. ועי' שער מאמרי רשב"י (&): כללות הדברים כי תחילת אצילות ז"א מאבא נפק ונתעברה גו אימא בסוד ה' ד"ו והוא זעירא כי לא היו לו כי אם ששה קצוות שאחר חכמה ובינה כדרך שאר הספירות ובחינה זו יקרא אבא אב לאבהן כי ממנו יצאו האבות חג"ת ואז לא היה לו ראש כמו הוא"ו שבתוך הה"א שאין לה ראש וכאשר נולד הבן הנעים נעשו לו שלשה מוחות על ידי הנחל העליון, ע"כ. אם כוונתו היא שהג' אהי"ה הם הג' מוחין שיורדים מנה"י דאימא, והעסמ"ב הם קומת ז"א זה די בסדר.

ועי' ח"ג קפא ע"א: אלין נהרי עלאי קדישא דאפרסמונא דכייא וכלהו אתשקין כחד מההוא נביעא דנחלא עלאה קדישא דנפיק ונגיד לבתר יסקו כל חיתו שדי.

²⁵⁴ עי' פרי עץ חיים (שער הנהגת הלימוד - פרק א): עוד יש מדרגה אחרת לכוין בה, קודם שיכנס לטבילה ע"ש, בשליש א', להפשיט בגדי החול, ושתים לזכור ולשמור. והמרגלא איהו, אהי"ה יהי' עס מ"ב קס"א קנ"א קמ"ג, אלו הן ז' שמות של שבת, ושם י"ה עמהם. והם לבדם עם י"ה, גי' שבת. הוסף עליהם אהי"ה יהי', וה"א א' לאהיה, וא' ליה"ו, וא' לרל"ב, א' לתנ"ה, וא' ל"ה, הרי מספר מרגלא שלימה:

²⁵⁵ ז"ל: תרין מרגלן אינון וחד סיכתא בהדייהו בגווייהו דקאים בין האי ובין האי מרגלא עלאה לית ביה גוון לית ביה חיזו באתגלייא האי מרגלא כד שארי לאתגלייא נהרין שבע אתוון גליפין בלטיין ונצצין ובקעין בקיעין וקסטירין ונהרין כל חד וחד ואינון שבע אתוון אינון תרין שמהן מחקקין בההוא מרגלא וביומא דשבת נצצין ונהרין ופתחין פתחין ונפקי ושלטי ואינון אהי"ה יהי' מתנצצי אתוון ובנציצו דלהון עאלין דא בדא ונהרין דא בדא.

תרגום: שתי מרגליות הן ויתד אחד עמן בתוכן שעומד בין זו ובין זו המרגלית העליונה אין בה צבע ואין בה מראה בהתגלות. המרגלית הזו כשמתחילה להתגלות מאירות שבע אותיות חקוקות בולטות ונוצצות ובוקעות בקעים והיכלות ומאירים כל אחד ואחד ואותן שבע האותיות הן שני שמות חקוקים באותה המרגלית וביום השבת נוצצים ומאירים ופותחים פתחים ויוצאים ושוולטים ואותם אהי"ה יהי' מתנוצצות האותיות ובהתנוצצות שלהן נכנסות זו בזו ומאירות זו בזו.

²⁵⁶ מה נוסף במלוייהם?

²⁵⁷ עי' זהר חדש (לב ע"ב): יום שבת, מלכות, דרגא דבן י"ה, דאיהו ו'. דמהלך חמש מאה שנין, דאינון חמש ספירות, מטי ליסוד, לאתחברא בה'. ויום שבת איהו משה רבינו, דדרגיה בינה. עי' לקמן סב ע"ב: סוד שבת הוא עלית ז"ן בא"א ואז הם סוד שם י"ה. ועי' סג ע"א: ענין השבת קדושתו נמשכת מן שם י"ה שהוא אר"א.

²⁵⁸ ה"ו (פע"ח).

²⁵⁹ אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ידוד מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר. עי' לקמן סג רע"ב.

שעה"כ

כונה אחרת דע כי צריך האדם לטבול ב' טבילות זו אחר זו, והא' היא להפשיט בנדי החול של הנפש²⁶⁰, והב' היא לכבוד שבת לקבל התוס'. ובראשונה תכוין לשם אהיה דמלוי יודין שהוא בנימ' מקו"ה. ובב', תכוין לב' שמות אהי"ה יהי' הנז' בר"מ בפ' יתרו, ולז' שמות היוצאים מז' אותיותיהם, שהם אלו: יהו"ה, יהו"ה בנקוד' אלקים, מצפ"ן, י"ה, אדני, אל, מצפ"ן, אלקים²⁶², כי כל אלו השמות הם סוד קדושת²⁶³ השבת. ותכוין כי באלו השמות יש {סב ע"ב} ה' יודין, הרי חמשים. וב' השמות של אהי"ה יהי' העיקרים, הם בנימ' מ"ב, הרי הכל בנימ' במים. ובהעלותך מהטבילה הבי²⁶⁴ תכוין אל ד' הויות עסמ"ב ולג' אהי"ה דיודין דההין ודאלפין, כי כולם בנימ' תרפ"ז. ותוסיף עליהם שם י"ה, והרי הכל בנימ' שבת, כי סוד שבת הוא עלית זו"ן באו"א, ואז הם סוד שם י"ה. וכשתעלה מהטבילה, אל תנגב עצמך במטפחת, כי מימי שבת צריך הגוף שישאב אותם²⁶⁵.

²⁶⁶כונה ג', ²⁶⁷יכוין כי המקוה בעצמו שהוא הכלי, הוא אהי"ה דההין, שהוא בנימ' מקו"ה. וז"ס כלי ומלבוש אל שמות ההויה שבתוכו, שהם בחי' המים, והם סוד ד' הויות עסמ"ב, ובהם ט' יודין, כמנין מים. ולפי שד' הויות אלו שהם סוד המים, שרשם²⁶⁸ היא הויה הא' של ע"ב שהיא בחכמה, וכתוב (&) כולם בחכמה עשית. וגם כי עיקר המים הם במידת החסד, שעולה בנימ' ע"ב, ולכן היו המים שבמקוה מ' סאה כנגד הד' יודין של הויה דע"ב, כי היא העיקרית.

גם צריך שיטבול ויכוין להסיר ולהפשיט מעליו הרוח שהיה שורה עליו בימי החול, וישרה עליו עתה רוח מן הבריאה. וזה ע"י אהי"ה דההין שהוא בנימ' מקו"ה. גם יכוין אל ב' שמות אהי"ה יהו", שסודם בעולם הבריאה, אשר מהם יוצאים ז' מרגלאן, שהם ז' שמות אחרים הנז' בפרשת יתרו בספר הזהר ברע"מ²⁶⁹, וכבר ביארנו למעלה. והם עולים בנימ' תתמ"ט ועם קנ"א של המקוה דאהי"ה דההין, הרי הכל אלף, והם סוד אלף עלמין של אורות היוצאים מן הבינה ומאירים למטה²⁷⁰. ויכוין לקבל גם הוא הארה מהם.

²⁷¹גם ראוי לאדם לטעום כל התבשילין שמבשל בע"ש לכבוד השבת²⁷², כי הוא דוגמת האדם המכין סעודה למלך וטועם התבשילין אם הם טובים, ואם חסרין איזה תבלין, כדי שיתקנם, או כדי שיבשל תבשילים אחרים. וכ"ז הוראה שמקבל האורח בסבר

- מאיר הכוונה -

²⁶⁰ של הנפש - נמחק צפע"ח.

²⁶¹ צ"ע מקור לזה, ועיי"ש זהר ח"ב צא ע"ב.

²⁶² עי' פע"ח שער השבת פרק יא.

²⁶³ נמחק צפע"ח.

²⁶⁴ נמחק צפע"ח.

²⁶⁵ וכשהיה עולה מורי ז"ל מן הטבילה לא היה מנגב עצמו צמטפת וכיוצא כי הם מימי שבת וראוי הגוף לשאוב אותן (פע"ח).

²⁶⁶ פע"ח שער השבת ג'.

²⁶⁷ ולפי שכל ד' מליון אלו שהם סוד המים כולם נמשכין משם ע"צ הראשון והוא שורש כולם כי כולם בחכמה עשית גם עיקר המים הוא בחסד גימ' ע"צ ולכן שיעור מקוה ארבעים סאה נגד ד' יודין דע"צ ולזה יובן

²⁶⁸ "שקסם היא הויה הא' של" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "כולם נמשכין משם".

²⁶⁹ עי' לעיל הערה 255.

²⁷⁰ עי' שער מאמרי רשב"י מב ע"א: וטעם היות מספרם אלף עלמין הוא כי הגבורה נקראת שם אלהים כנודע ואם תרבע שם אלהים דמילוי ההי"ן עולה בגמט' אלף ואחד, וסימניו אלף ואלף. נמצא כי לשתי סיבות נקרא אלף עלמין אם להיות מספרו אלף כנז', ואם להיותו במילוי אלפין.

²⁷¹ שער השבת ג'.

²⁷² מכאן עד סוף הפסקה נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "צכוד טועמיה חיים זכו האמור בתפילת מוסף".

שעה"כ

פנים יפות, וז"ס טועמיה חיים זכו, שתקנו בתפילת מוסף דשבת, המתחיל, תכנת שבת רצית קרבנותיה כו', כי כל הטועם התבשילין של שבת מע"ש, זוכה לחיים עליונים.

²⁷³ ענין קבלת שבת בתפלת המנחה דע"ש.

דע כי ענין זה הוא דבר גדול, להמשיך קדושת שבת מעת תפלת המנחה דע"ש. ודע כי מעת תפלת המנחה דע"ש, מתחיל העולמות לעלות ולהכלל זה בזה, רק שיש כמה מיני בחי' של כללות העולמות, ובהם מדריגות רבות. אבל עתה הענין הוא, כי מעתה מתחיל העולמות לעלות ולהכלל זב"ז. והנלע"ד בזה הוא כי הנה א"ל מורי ז"ל, כי בקבלת שבת בשדה, אז נכוין שכבר נכנסו תלת פרקין תתאין דאות ל' דצלם דאו"א, ונלע"ד כי עתה נכנסים של אימא, ואז בקבלת שבת בשדה נכנסים של אבא, כנלע"ד²⁷⁴.

וזה סדר הכונה, הנה קודם שתאמר פסוק (&) אדני שפתי תפתח כו' דתפלת מנחה דע"ש, תכוין ותחשוב להעלות במחשבתך כל חלק הנפשות, שהם בעולם העשיה, ע"י שם יוד הה וו הה, הנקרא הוי"ה דב"ן דמלוי ההין, ולהעלותם עד היצירה, וז"ס תוס' שבת דנפש, כי העשיה נכללת ביצירה, ונתוסף בה קדושה²⁷⁵. ואח"כ להעלות היצירה עם כל חלקי הרוחין²⁷⁶ שבה אל עולם הבריאה, וזה ע"י הוי"ה דמ"ה דאלפין, וזהו תוס' רוח. ואח"כ להעלות הבריאה וכל חלקי הנשמות שבה, אל עולם האצילות, וזה ע"י הוי"ה דס"ג, וזהו תוס' נשמה. ואח"כ תכוין לחבר כולם עם בחי' נשמה לנשמה, שהוא נפש דמלכות דאצילות, ע"י שם הוי"ה דע"ב דיודין אשר שם. והאמת הוא, כי גם באצילות עצמו יש רוח דאצילות ונשמה דאצילות ונשמה לנשמה כו', אבל הלואי שבדורינו זה, יהיה מי שיוכל לזכות²⁷⁷ לנפש דאצילות²⁷⁸.

והרי בכח הכונה והמחשבה הזו קבלו כל החלקים תוס' קדושה, ואח"כ תתחיל העמידה. ותכוין בכריעה הא' אשר בתיבת ברוך כנודע, להוריד עליך כח הנשמות ההם אשר הם נפש דאצילות²⁷⁹, וזה ע"י הוי"ה דע"ב דיודין. ובתי' יהו"ה, שהיא הזקיפה הא', תזקוף ותכוין, כי ע"י אלו הנשמות אתה מעלה את המלכות למעלה בסוד מ"ן, ותכוין ותזקוף את המלכות ע"י הוי"ה דע"ב דיודין כנו'. ואח"כ בכריעה ב' דמגן אברהם, תכוין להוריד עליך בחי' הנשמה מן הבריאה ע"י הוי"ה דס"ג כנ"ל, ואח"כ תזקוף ע"ד הנ"ל. ובכריעה ג' דמודים, תכוין להוריד ולהמשיך עליך הרוח מן היצירה, ע"י הוי"ה דמ"ה כנ"ל, ותכוין בשם ההוי"ה הנ"ל במודים אנחנו לך שאתה הוא ה' אלהינו כו', ובזקיפה תכוין אל הנ"ל. (סב ע"ג) ובכריעה ד', בהטוב שמך כו', תכוין להמשיך עליך הנפש מן העשיה, ע"י הוי"ה דב"ן דההין כנ"ל, ואח"כ תזקוף כנ"ל. ובאומרך המברך את עמו ישראל בשלום אמן תכוין לחבר יחד כולם בחבור א'.

עוד קבלתי כוונה זו ממורי ז"ל פעם אחרת, ויש בה איזה תוס'. הנה קודם שתתחיל אדני שפתי תפתח כו', תכוין במחשבתך לעלות ולכלול הוי"ה דב"ן דההין שבעשיה עם היצירה, עם הוי"ה דמ"ה דאלפין אשר שם. וכן היצירה בבריאה ע"י הוי"ה דמ"ה דאלפין. וכן הבריאה באצילות ע"י הוי"ה דע"ב דיודין. ותכוין ד' הויות אלו בד' אותיות ההוי"ה, ובכל

- מאיר הכוונה -

²⁷³ שער השבת ה.

²⁷⁴ הרי התוספות שניתוספה לז"א ומג' פ"ת לאבא יכוין לקבל תוספת נפש ותוספות שיש לנוקבא היא עליה גמורה – נוסף צפע"ח.

²⁷⁵ מקדושת תוספת נפש (פע"ח).

²⁷⁶ "כל חלקי הרוחין" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "הרוח".

²⁷⁷ לכוין בכך ולזכות (פע"ח).

²⁷⁸ והרי במחשבה זו יקבלו כל חלקי תוספת קדושה (נוסף צפע"ח).

²⁷⁹ אשר הם נפש דאצילות – נמחק צפע"ח.

שעה"כ

עולם מארבע עולמות אלו, תכוין להעלות חלקי האלהות שבהם ע"י מ"ן של הנשמות. כיצד, הרי בעשיה תכוין, ששם חלקי הנפשות²⁸⁰, תכוין לכלול נפשך בהם. וביצירה הרוחין, ותכוין שתכלול רוחך בהם. ובבריאה הנשמות, ותכלול נשמתך בהם. ובאצילות נשמתא לנשמתא, והיא נפש דאצילות, ותכלול חלקך אשר לך שם עמהם.

ואח"כ תתחיל להתפלל תפלת י"ח. ובכריעה א' ובקיפה ההיא, תכוין אל מה שנתבאר בברכת אבות דתפילת שחרית דהול בענין ד' כריעות וארבע זקיפות, ואין רצוני להאריך בהם כאן, אלא אבארם בקיצור. הנה ארבע כריעות הם: הא', אהיה במילוי יודין, והשני היא במילוי יודין, והג' אהיה במילוי אלפין, והרביעי אהיה במילוי ההין. והד' זקיפות הם: הא', הויה דע"ב, והשני הויה דס"ג, והג' הויה דמ"ה, והרביעי הויה דב"ן. ובכריעה א' תכוין לקבל מן המאציל שפע עליון אל עולם האצילות²⁸¹, כדי שיהיה בו כח להעלות ולכלול עמו את עולם הבריאה. אז בזקיפה ההיא תכוין לזקוף ולהעלות את עולם האצילות למעלה ע"י הויה דע"ב²⁸².

והכריעה הב', תכוין להוריד ב' מיני שפע אל עולם הבריאה: הא', הוא כדי שיוכל לעלות ולכלול עמו את עולם היצירה. והשני, הוא כדי שיוכל הוא עצמו לעלות ולהכלל בעולם האצילות. ואז בזקיפה ההיא תכוין לזקוף ולהעלות את עולם הבריאה ע"י הויה דס"ג כנ"ל. וכעד"ז תכוין בכריעה וזקיפה הג' בעולם היצירה, וכעד"ז תכוין בכריעה וזקיפה הרביעי בעולם העשיה, אלא שבעשיה אין צורך רק להוריד שפע אחד בלבד, והוא לשתוכל העשיה להעלות ולהכלל באצילות, כי הרי אין עולם אחר למטה ממנו²⁸³.

ובחתימת ברכת שים שלום, בבא"י המברך את עמו ישראל בשלום אמון, תכוין בזו ההויה זו הכונה, כי הי' היא באצילות, והה' בבריאה, והו' ביצירה, והה' בעשיה. ואז תכוין לכלול אותם כולם²⁸⁴ זה בזה ממטה למעלה. פ"א²⁸⁵ מן אות ה' אחרונה עד אות יוד²⁸⁶, ותכוין כי אז יורד ג"כ תוס' נשמה לנשמה, ותוספת הנשמה ותוספת הרוח ותוספת הנפש. ונמצא כי תחילה אנו מעלים אותם לקבל תוספת, כי סוד העליה והכללות הוא עצמו תוספת הקדושה²⁸⁷. ואח"ך תכוין להורידם עליך. ואח"כ תכוין להעלותם.

והזהר שלא תכוין במחשבתך בד' הכריעות וד' הזקיפות להוריד בחי' הנשמות או להעלותם, אלא בענין בהעולמות עצמן כנ"ל. ואח"כ²⁸⁸ בברכת ברוך א"י המברך את עמו ישראל בשלום אמון, אז בהויה הזו הוא שתכוין בד' אותיותיה בבחי' הנשמות כנוז, וזכור זה.

²⁸⁹ענין התפלת מנחה של ע"ש. הנה בתפלה הזו, המלכות²⁹⁰ עולה למקומה כמו שהיתה קודם הקטרוג של הירח. ולכן יכוין כוונות אלו שנבאר²⁹¹. הנה נודע כי ההויה

- מאיר הכוונה -

²⁸⁰ עי' לעיל יב ע"ב ד"ה וזה פרטן.

²⁸¹ אל עולם האצילות - נמחק צפע"ח.

²⁸² ע"י הויה דע"ב - נמחק צפע"ח.

²⁸³ אלא שבעשיה אין צורך רק להוריד שפע אחד בלבד והוא לשתוכל העשיה להעלות ולהכלל באצילות כי הרי אין עולם אחר למטה ממנו - נמחק צפע"ח.

²⁸⁴ כל העולמות (פע"ח)

²⁸⁵ פעם ב' (פע"ח).

²⁸⁶ עד אצילות (נוסף צפע"ח).

²⁸⁷ נמחק צפע"ח.

²⁸⁸ אלא בענין בהעולמות עצמן כנ"ל ואח"כ - נמחק צפע"ח.

²⁸⁹ להר"ם נאגרה (פע"ח).

²⁹⁰ שהיא שכינה אשר היא בגלות צעונותינו הרצים (נוסף צפע"ח).

²⁹¹ בד' זקיפות (פע"ח).

שעה"כ

דע"ב היא החיות של עולם האצילות, בסוד (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית. והויה דס"ג היא החיות של עולם הבריאה, כי אמא מקננא בכורסיא (תיקו"ז כד ע"ב). לפי שהיא נק' קו ירוק המקיף כל העולם²⁹². וביאורו הוא, כמו שאמא נכנסים הנה"י שלה תוך ז"א בסוד המוחן, בבחי' אור פנימי בתוך ז"א, כך היא נעשית ג"כ בחינת מקיף, כי יוצא קו א' ממנה, ומקיף לכל עולם האצילות, ונעשית מסך מבדיל בין אצילות לבריאה²⁹³. וכעד"ז נעשית הת"ת ביצירה, ולכן הויה דמ"ה היות אל היצירה. וכן מלכות מקננא באופן, ולכן ההויה דב"ן היא חיות אל העשיה.

ולכן בד' זקיפות שבתפלת המנחה של ע"ש, יכוין אל הד' הויות הנז', כמבואר אצלינו ע"ש. ובזקיפה הא' שהוא בהויה דע"ב שבאבא, תכוין להאיר משם אל כל עולם האצילות²⁹⁵, כדי שיכינו שם מקום לקבל שם את עולם הבריאה, כאשר יעלה שם אח"כ למעלה באצילות כנודע²⁹⁶. ועד"ז תכוין בשאר הזקיפות, כל א' כפי מקומו.

ומצאתי בקונטרס אדם א', כי בזקיפה הא' שהיא הויה דע"ב, יכוין להביא הארה מן אצילות אל הבריאה. ובזקיפה ב', שהיא של ס"ג, ימשיך מן בריאה ליצירה. ובזקיפה ג', שהיא של מ"ה, ימשיך הארה מן יצירה אל עשיה. ובזקיפה ד', שהיא של ב"ן, לא מצאתי יותר.

ובברכת שים שלום, בד' אותיות של שם, יכוין לקשר²⁹⁷ העולמות ממטה למעלה²⁹⁸, והכונה להעלות נפשו (סב ע"ד) ורוחו ונשמתו למעלה.

²⁹⁹ אחר תפלת המנחה היה מקיים מורי ז"ל מצות העירוב כמו שיתבאר בע"ה.

- מאיר הכוונה -

²⁹² עי' חגיגה יב ע"א וז"ל תנא תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חשך שנאמר ישת חשך סתור סביבותיו בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים, ועי' רע"מ פנחס רכז ע"א וז"ל, תרין קליפין ירוק וחוויר דקליפין דאגוזא חד תהו קו ירוק, עכ"ל, וכן עי' תיקו"ז יב ע"ב אתמר עלייהו והארץ היתה תהו, דא קו ירוק קליפה קדמאה דאגוזא, ובהו אבנים מפולמות, עכ"ל.

ע' ע"ח (שער מ"ד ומ"ן פרק י') והנה כך דרכו תמיד עמה כי אחר שהז"א אותם פתחה תמיד נמצא כי אמא לעולם היא בתולה והוא סוד אסתר ירקרקת היתה כי סוד בינה קו ירוק כנזכר בתקונים והיתה נקרא אילת השחר על שרחה צר ובכל שעה היתה כבתולה. והנה אותו הרוח דיהיב בה בכל זמנא אינו לבטלה כי הנה הוא נמשך בז"א ונמשך ממנו אל הנוקבא שלו לעשות בה כלי גם היא וניתנה לה מיסוד שלו ליסוד שלה לעשותה כלי, עכ"ל.

²⁹³ עי' ע"ח שער מב סוף פרק יג.

²⁹⁴ ואור של אצילות האיר ע"י מסך של צינה ומתנוצץ צבריאה על ידי מסך הג"ל וכן צבריאה ת"ת שצבריאה מקיף מצחוץ לעולם צריאה ונעשה מסך שעל ידו מתנוצץ האור למטה ציירה על ידי מסך הג"ל וכן מלכות ציירה עובר צה האור ומאיר לעולם עשיה וכו' (נוסף צפע"ח).

²⁹⁵ "שבאבא תכוין להאיר משם אל כל עולם האצילות" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "להאיר לצריאה שע"צ שהוא בחכמה לתת הארה באצילות".

²⁹⁶ ובזקיפה שניה יכוין לשם ס"ג שהוא צינה להאיר לעולם צריאה שיעלה באצילות לקבל הארה מאצילות שכל כוונתו שיעלו העולמות ותעלה השכינה לקבל הארה כדי שירד שבת אחר המנחה בהשפעה רבה כמ"ש בע"ה ובזקיפה שלישית יכוין לשם מ"ה להאיר לעולם היצירה שיעלה צריאה לקבל הארה מצריאה ובזקיפה ד' יכוין צב"ן להאיר לעולם עשיה כדי שיוכל לעלות ליצירה לקבל השפע והארה מליצירה (נוסף צפע"ח).

²⁹⁷ יכוין לקשר נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא הו"ה, יכלול.

²⁹⁸ וכן האותיות כולם צמליון ה' עס ו' ו' עס ה' ה' עס י' שהם ד' שמות הג"ל ע"צ ס"ג מ"ה צ"ן ואנו גם כן מעלין בעלייה זו החלק שיש לנו מג' עולמות נר"ן להביא הארה לשמות הג"ל מחיה לנר"ן (נוסף צפע"ח).

²⁹⁹ שער השבת פרק 7.

שעה"כ

ענין העירוב³⁰⁰ היה נזהר מורי ז"ל לקיים מצוה זו בכל ע"ש, שלא כאותם הנוהגים לעשותה משנה לשנה וכיוצא בזה, והיה מערב בכל ערב שבת שני מיני ערובין, עירובי חצרות על לחם אחד, ושיתופו מבואות על לחם שני. ובסעודת ליל שבת היה אומר המוציא בפת של שיתופו מבואות. ובסעודת שחרית של שבת היה אומר המוציא בפת של עירובי חצירות. ואמנם בענין סדר העירור, בתחילה היה מברך על הפת ברכת העירוב, ואומר בדין ערובא יהא שרי לן כו', ואח"כ היה מוכה הלחם ההוא לבני החצר על ידי אדם אחד גדול, כי תחילה צריך שיערב לעצמו ואח"כ יזכה לאחרים³⁰¹. והנה ראיתי למורי ז"ל שבשחרית יום שבת היה מוליך עמו הטלית והחומש מביתו לבית הכנסת, וגם היה מוליכו לבית הטבילה אשר מחוץ לעיר צפת ת"ו, אותה הנודעת, ולא היה מקפיד וחושש לחקור בענין העירוב שנעשה בשיתוף כל מבואות צפת ת"ו, או אשר נעשה לבית הטבילה, אם היו נעשין כהלכתן או לאו.

אח"כ היה חותך וקוצץ צפורניו לכבוד שבת מידי ומרגליו, והיה קוצצן כסדרן, ולא היה חושש ולא מקפיד אל אותו הסדר הנז' בספר אבודרהם בענין קציצת הצפרנים.³⁰² אח"כ³⁰³ היו מביאים לפניו עריבת מים המין, ורוחץ בהם תחילה פניו ואח"כ ידיו. והיה מנגב אותם במטפחת³⁰⁴. ואח"כ רוחץ רגליו במים המין הנז' ומנגב אותם³⁰⁵. וטעם רחיצה זו היא מה שרמזו בספר הזהר בפ' ויקהל (דף רג ע"א)³⁰⁶ בענין מה שנעשה בכל יום ששי, כי מתקבצים אותם שבעים כוכבים כו', ואח"כ נעשים כעין מדורה אחד של אש, ורוצים להתקרב ולהתאחו לקבל שפע מעולם האצילות, וכדין אתער חד שלהובא דאשא כו'³⁰⁷.

- מאיר הכוונה -

³⁰⁰ עי' אריכות בטעמי המצות מובא בהערה סוף הספר.

³⁰¹ ויכוין כי עירוב ע"כ רי"ו ופאר דיני עירוב עיין בספר טעמי מצות פקעת זקלח (נוסף בפע"ח).

³⁰² פער השצת ג.

³⁰³ קודם שחטבו (נוסף בפע"ח).

³⁰⁴ והיה מנגב אותם במטפחת - נמחק בפע"ח.

³⁰⁵ ומנגב אותם - נמחק בפע"ח. כי הלא תחלה כריך לטהר הראש ואח"כ להעלות הכגלים אשר

הם למטה (נוסף בפע"ח).

³⁰⁶ עי' הערה בסוף הספר.

³⁰⁷ עי"ש רג ע"ב: והוא שלהובא איהו מסטרא דימינא ובגין דהוא מסטרא דימינא אעבר לההוא מדורא ואעיל ליה לנוקבא דתהומא רבא ויתיב תמן עד דנפיק שבתא כיון דנפק שבתא אצטריך להו לעמא דישראל לברכא על אשא ונפקא ההוא שלהובא בברכתא דלתתא ושליט על ההוא מדורא כל ההוא ליליא ואתכפיא ההוא מדורא

תא חזי כיון דעאל שבתא ואתטמר ההוא מדורא כל אשין דאשא קשיא אתטמרו ואתכפיין ואפילו אשא דגיהנם וחייבין דגיהנם אית לון נייחא וכלא תתא ועילא אית להו נייחא כד נפק שבתא ומברכין ישראל על נורא כדין נפקין כל אשין דמתטמן כל חד וחד לאתריה ובגין דלא לאתערא אשא אחרא כתיב (&) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת והא אוקמוה אשא דמדבחה אמאי

תרגום: ואותה שלהבת היא מצד הימין ומשום שהיא מצד הימין מעבירה את אותה מדורה ומכניסה אותה לנקב תהום רבה ויושבת שם עד צאת השבת כיון שיוצאת השבת צריך לעם ישראל לברך על האש ויוצאת אותה שלהבת בברכה שלמטה ושולטת על אותה מדורה כל אותו הלילה ונכנעת אותה מדורה.

בא וראה כיון שנכנסת שבת ונטמנת אותה מדורה כל האשים של האש הקשה נטמנות ונכנעות ואפילו אש הגיהנם והרשעים שבגיהנם יש להם מנוחה וכולם מעלה ומטה יש להם מנוחה כשיוצאת שבת וישראל מברכים על האש אז יוצאים כל האשים שטמונים כל אחד ואחד למקומו וכדי שלא לעורר אש אחרת כתוב לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת והרי פשוה ואש המזבח למה.

שעה"כ

והענין הוא כי אותה המדורה של אש, היא סוד אותה קלי' הדקה הנק' קלי' נוגה³⁰⁸, שהיא הקלי' היותר קרובה אל הקדושה, והקליפה בראותה כי השפע של יום השבת שעבר, לקחוהו ו' ימי החול בששת ימי המעשה. ועתה שהוא ע"ש, היא יודעת שתחזור הקדושה להתעלות כדי להזדווג שם למעלה, ולקבל שפע כדי לחזור ולהשפיע פעם אחרת שפע בעולמות התחתונות³⁰⁹. ואז גם הקליפה היא עולה כדי לשאול ג"כ פרנסתה, כי כיון שכבר גמרו כל ששת ימי החול לקחת חלקם, הנה הגיע זמנה ג"כ לקחת אחריהם גם היא חלקה בהם. וזו היא הסיבה שבכל יומא שתיאמה סלקא הקליפה לעילא. ואמנם כדי שלא תערבב שמחה העליונה³¹⁰ ויבטל הכללות של העולמות ותוספת קדושתם³¹¹ העליונה, לכך נמשך מן הנברות העליונות כח אחד הנקרא שלהובא דאשא, ומוריד את הקליפה ההיא אשר היא בחי' ההוא כוכבא דאתעביד כעין חד מדורא דאשא למטה עד התהום. והנה ששת ימי החול, הנה הם סוד ו"ק הנקרא חג"ת נה"י. ואמנם המלכות היא דבוקה עם היסוד, ונמצא כי הרגלים שהם נצח והוד, הנה הם מתפשטים למטה ממדת המלכות, והקלי' מקומה הוא למטה מן נה"י. ובראותה שנשלמו ששת ימי החול³¹², וכבר נשלמו בחי' הירכים³¹³ לינק³¹⁴, אז רוצה היא לעלות³¹⁵ כי בא זמנה לקחת גם היא חלקה, וז"ם ענין קציצת הצפרנים בע"ש ולרחוץ אח"כ הרגלים במים חמין, להורות על ההוא

- מאיר הכוונה -

³⁰⁸ עי' שער מאמרי רשב"י לב ע"ב (על הזהר ויקהל הנ"ל): בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת' בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרביין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונטולת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדושת השבת:

שם דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשיה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה בכולם ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עילוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו:

³⁰⁹ עי' ע"ח שער נ פרק ו: ודע לך, שביום ע"ש [שבת – אדם ישר] עולין הכלים של העולמות למעלה ממקומם, ומתלבשים באורות גבוהים ממה שהיה להם. נמצא שכל בחי' ובחי' מכל הבחי' שבכל העולמות יש להם תוספת נפש בשבת, כי הכלי שהוא גוף עולה ולוקח אורות שהם בחי' נפש יותר גבוהים ממה שהיה להם בחול. נמצא כי קליפת נוגה בשבת, הטוב שבה, הכלים שבה עולין אז למעלה ולוקחין נפש א' יתירה במעלה, ואז האדם שהוא כלול מיצ"ט ומיצה"ר שהם מקליפת נוגה, גם לבוש נפשו שהוא בחי' יצ"ט ומיצה"ר כנ"ל, מתעלה ומתלבשת בה נפש אחרת יותר גבוהה מנפש החול, ועי"ז כל החלקים קונין נפש יתירה. עד שנמצא שאף לכתר יש נפש יתירה בעלייתו למעלה ממקומו, ולכן אינם באים בפ"א תוספת נשמה ותוספת רוח ותוספת נפש, כי צריך שתחלה תעלה אותו הספי' למעלה ממקומה, ומשם ימשך לאדם תוספת.

³¹⁰ תערבב שמחה העליונה – נמחק בפע"ח בזמקומו איתא "ימנעו.

³¹¹ קלוסה (פע"ח).

³¹² לינק (נוסף בפע"ח).

³¹³ עי' ע"ח רפ"ח ו: ונחזור לענין, כי משם תבין הטעם למה התינוק בזמן היניקה אינו הולך ברגליו, רק כפי הזמן שהוא יונק כך ניתן כח ברגליו לילך, עד שבסוף ימי היניקה כבר הולך ברגליו. הענין הוא, כי הז"א הוא ו"ק מחסד עד יסוד, ובהיותו בסוד עיבור הוא ג' כליל בג', שהם נה"י כלולין ונעלמים תוך חג"ת, ולכן כשהוא יוצא ממעי אמו ויונק סוד החלב הנעשה מביור נה"י כנ"ל, אז מתפשטין נה"י שלו, שהם הרגלים, ואז {פט ע"ד} הם מתחילין להתגלות מעט מעט. וכאשר כלו להתברר אחר כ"ד חדשי היניקה, אז הוא הולך על רגליו, כי כבר נתגלו רגליו ונתקנו. גם תראה, כי לפעמים בשנה וחצי התינוק יכול להלך, והענין הוא כי אחר שנתקנו בחי' נו"ה, שהם הרגלים, כבר הוא יכול להלך, אע"פ שאין היסוד נברר כי עיקר ההליכה ברגלים תלוי.

³¹⁴ נמחק בפע"ח.

³¹⁵ ולקבל (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

שלהובא דאשא הנמשלת במים החמין, כי היא המגרשת והדוחה את הקליפה ואת הזוהמא מן הרגלים העליונים, ומורידין אותם בתהום³¹⁶.

ואמנם³¹⁷ צריך לכוין כי כל זה הוא בעולם העשיה באדם דעשיה, כי שם התדבקות ואחיזת הקלי³¹⁸, ולכן צריך לרחוץ גם את הפנים והידים, כי כל מקומות אלו הם מקום אחיזת הקלי' בקדושה דאדם דעשיה, ולכן בתחילה צריך לרחוץ הפנים העליונים³¹⁹, ונדהין משם³²⁰. ואח"כ רוחצין הידים, ונדהין משם ג'³²¹. ואח"כ רוחצים הרגלים שהם למטה, ואז נגמרו להפריד ולהסתלק לגמרי משם

והנה נתבאר כי המים חמין הם בסוד שלהובא דאשא הנז' בזהר המגרשת את הקלי³²², ולכן צריך שבשעת רחיצתך במים החמין, תכוין בסוד כוונת שלהבת י"ה, ר"ל כי זו השלהבת יוצאת משם י"ה, כדי לגרש ולהפיל הקלי' למטה.

ונבאר איך זו השלהבת נמשכת³²³ משם י"ה. הנה שם י"ה, יש בו ג' מיני מלוויים, ביודיין ובלפיין ובההיין, כוה: יוד הי, יוד הא, יוד הה. ושלשתם יחד הם בנימי' אמן, כמנין יאהדונה"י. אחר כך תכה ב' אותיותיו זו בזו בכל שלשה המלוויים, כוה: יוד פעמים ה"י, (סג ע"א) הם בנימי' שלש מאות. יוד פעמים ה"ה, הם בנימי' מאתים. יוד פעמים ה"א, הם בנימי' ק"ך. ושלשתם יחד הם בנימי' כת"ר. והענין הוא כי ג' י"ה הם שלשה מוחין, והם למעלה בבחינת הכתר של הנקבה, כי כל בחי' מוחין שלהם משם³²⁴ י"ה כנודע אצלנו.

ואם נצרף כתר עם אמן, הרי הכל בנימי' אשת"י, כי אז נקרא אשתו. אח"כ תקח שלשה מלוויים בלבד כוה: יה"א, גם תקח שני אותיות מילוי אות יו"ד, והם ו"ד, והרי הכל ודיה"א, והם בנימי' כ"ו. ולפי שהשלשה יודין אין במלווייהם שינוי, לכן די לנו אם נקח מילוי א' לבדו, אבל באות ה', יש ג' שינויים במילואה, ולכן אנו לוקחין שלשה שהם יה"א. והנה אם תחבר תשי"א שהוא אשתי עם כ"ו, יהיה הכל בנימי' שלהבת, והרי נתבאר איך משם

- מאיר הכוונה -

³¹⁶ למטה (פע"ח).

³¹⁷ נמלא כי (נוסף צפע"ח).

³¹⁸ החילונים (פע"ח).

³¹⁹ צ"ע גדול איזה אחיזת חיצונים יש בפנים. ועי' תיקו"ז כב ע"ב: בכל עץ דא איהו עץ החיים דאתמר ביה עץ חיים היא למחזיקים בה (משלי ג יח) ועליה אתמר כי האדם עץ השדה (דברים כ יט) ועוד בכל עץ דא צדיק דאיהו עץ פרי עשה פרי למינו (בראשית א יא) ודא יום השבת דתמן זווגא דשכינתא עם קודשא בריך הוא ותמן אית לה (נ"א ליה) ניחא ועליה אתמר (תהלים א ג) והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרו יתן פרתו דא עתו דצדיק דאיהי ליל שבת דצדיק מניה פרחין נשמתין חדתינן בישראל ערב שבת { כג ע"א } דאתקריאו פנים חדשות.

תרגום: "בכל עץ" זהו עץ החיים, שנאמר בו "עץ חיים היא למחזיקים בה", ועליה נאמר "כי האדם עץ השדה". ועוד "בכל עץ" זה צדיק, שהוא "עץ פרי עושה פרי למינו", וזה יום השבת, ששם זווגה של השכינה עם הקדוש ברוך הוא, ושם יש לה (לו) נחת, ועליו נאמר "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרו יתן בעיתו", זה עיתו של צדיק שהוא ליל שבת, שמהצדיק פורחות נשמות חדשות בישראל ערב שבת שנקראו פנים חדשות.

בהגר"א: דאתקריאו פנים חדשות - כמ"ש (ראשונים בכתובות ח ע"א) שבת הוא פנים חדשות אצל ז' ברכות לחתן, ור"ל זהו פרו יתן כו', שבכל פעם פרחין מיניה נשמתין חדתינן כו':

עי' שער ההקדמות מו ע"ב: ובזה תבין סוד שבת שאין בו תפילין. והענין הוא, כי בחול, התפילין הם מבחי' צ' דצלם, כי זו הצ', היא שנכנסה אז בז"א. אמנם בשבת, באו פנים חדשות, שהם אלו המוחין דבחי' ל' דצלם, שהיו תחלה בימי החול למעלה מראש ז"א, בבחי' תפילין שהם או"מ, ועתה בשבת נכנסו אלו המוחין של ל' דצלם בתוך ראשו, ונעשו לו מוחין חדשים אלו בבחי' אור פנימי ממש, ולכן אין תפילין בשבת, כי התפילין דחול נעשו עתה פנימיים בשבת:

³²⁰ ונדהין משם - נמחק צפע"ח.

³²¹ ונדהין משם ג"כ - נמחק צפע"ח.

³²² המגרשת את הקלי' - נמחק צפע"ח.

³²³ נעשה (פע"ח).

³²⁴ בסוד (פע"ח).

שעה"כ

י"ה יוצאת זו השלהבת, והוא בסוד ב' מוחין של או"א המתפשטים תוך נצח והוד כנודע³²⁵. ותכוין להמשיך משם השלהבת הזו, כדי לגרש הקליפות.
גם דע כי אותיות שלהבת, הם אותיות שב"ת ל"ה, שהוא סוד עלית³²⁶ שבת, ש' בת³²⁷, שהיא המלכות³²⁸ העולה בנה"י, שהם סוד ש' בג' קוים שבה³³⁰³²⁹, או כשעולה אל חג"ת שגם הם סוד ש', וזהו שלהבת י"ה. כי ענין השבת קדושתו נמשכת מן שם י"ה שהוא או"א כנודע³³¹, כי השבת נאמר בו (שמות לא יד) כי קדש היא³³², לפי שעולין ז"ן עד או"א ממש הנקרא י"ה, וזו העליה היא הגורמת לאותה השלהבת שתתקדש ותגרש את הקליפה, כי אם הנחש היה כרוך על עקבו³³³, לא היתה הקדושה יכולה לעלות.
עוד צריך לכוין בענין רחיצת פניו ידיו ורגליו במים חמין בע"ש, והטעם הוא כי השכינה בימי החול רגליה יורדות מות (&), ועתה רוחצת רגליה מאותו המינופת שנדבק שם, ועולים רגליה שהם הנה"י שבה במקום החג"ת, ועד"ז נעשה בכל העולמות בסוד (&) רחצתי את רגלי איככה אטנפם³³⁴, אם אחזור להורידה במקום הקליפות³³⁵.

³³⁶אח"כ צריך ללבוש בגדי שבת.

ודע כי מורי ז"ל הזהרני בענין זה שנאמר³³⁷, ונלע"ד שגם לכל בני אדם הוא צריך לעשות כן³³⁸. והוא שיזהר שישום מין מלבוש, וכיוצא בו מכל מה שלבש האדם בימי החול, אין ראוי ללבושו ביום שבת, ואפילו החלוק של שבת אין ראוי ללבושו בימי החול כלל.

- מאיר הכוונה -

³²⁵ פי' נ"ה דז"א מלובשים תוך חו"ב דנוק', עיין שער מאמרי רשב"י נז ע"א: יובן במ"ש בפ' שלח לך דף קע ע"א בענין נשים דעתן קלה, כי שתי דיעות הם שעליהן נאמר דעתן קלה. והמלכות אין בה רק שני מוחין חכמה ובינה שבה שהם שתי היות דע"ב ודס"ג העולים בגמטריא קל"ה אבל מוח השלישי הנק' דעת אין לה. וכבר נתבאר באדרת האזינו ובברכת אבות כי מנצח והוד דז"א נעשין בה אלו השני מוחין וכו' עיקר המוחין שלה אינן אלא מנצח והוד דאימא ולא מן המוחין עצמם ועוד כי הנצח וההוד דז"א הם לבדם המתלבשין בראשה בסוד מוחין אבל לא היסוד. לעיל דרוש ה' דתפילין ד' י' ע"א ד"ה גם נתבאר איך התפילין של יד [אמנם לעיל מדובר על מוחין דז"א ובמאמרי רשב"י על המוחין דנוק'].
³²⁶ עליות (פע"ח).

³²⁷ ט' צת - נמחק צפע"ח.

³²⁸ הנקראת צת (נוסף צפע"ח).

³²⁹ עי' לקמן סו ע"א ד"ה ??? בענין קבלת המלכות מג' קוים נה"י. ועי' שער הליקוטים שיה"ש סי' ז: ובע"ש עולה לנה"י של ז"א שהוא המקום הנק' שדה תפוחים כי הוא שיעור קומתה. ועי' שעה"מ בשלח שזה לאפוקי שדה אדום.

³³⁰ בג' קוים שבה"ח נמחק צפע"ח, ובס"ט ל"ל בג' קוים שבו.

³³¹ עי' לקמן סט ע"ד: כתר דנוקבא והיא סוד ברכת מקדש השבת והוא שם י"ה אדנ"י כמבואר אצלנו בק"ש דשחרית דחול במלת ועד דברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וע"ש ואח"כ נעשין לה ג' מוחין שבה הנק' חב"ד מבחי' נה"י דז"א שהם ג' ברכו' אחרונות והם רצה ומודים ושם שלום והם סוד ג' אותיות יה"ו בשלשה השמות היוצאים מהם.

³³² עי' לעיל הערה 257.

³³³ עי' הערה בסוף הספר א'.

³³⁴ עי' הערה בסוף הספר ב'.

³³⁵ ועולים רגליה שהם הנה"י שבה במקום החג"ת, ועד"ז נעשה בכל העולמות בסוד (&) רחצתי את רגלי איככה אטנפם, אם אחזור להורידה במקום הקליפות - נמחק צפע"ח.

³³⁶ פע"ח שער השבת 7.

³³⁷ הזהרני בענין זה שנאמר" נמחק צפע"ח, בזמקומו איתא " אמר לי מורי ז"ל ענין א' שצריך לכוין

³³⁸ "לכל בני אדם הוא צריך לעשות כן" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "גם לזולתו תועיל הכוונה".

שעה"כ

גם הזהירני³³⁹ שבעת שאלביש החלוק של שבת בע"ש, שאכוין בשם קדוש זהירא"ל, וזהו השם של החלוק של השי"ת, כנז' בספר פירקי היכלות דר' ישמעאל. וכונה זו מועילה מאד אל האדם כדי שימשיך את הקדושה אליו³⁴⁰.

גם צריך האדם ללבוש בגדי לבן ולא של צבעים אחרים. וקבלתי ממורי ז"ל שכפי הצבע וגוון המלבושים שלובש האדם ביום שבת בעה"ז, כן ממש יתלבש האדם בעה"ב אחר פטירתו תמיד ביום השבת.

וא"ל כי בקבלת שבת פ"א נתגלה אליו נשמת³⁴¹ חכם אחד שנפטר בימיו וראהו לובש שחורים וא"ל לפי שבעה"ז היה לובש שחורים ביום השבת שלכך היו מענישים אותו שם להלבישו אחר פטירתו בגדים שחורים אף ביום השבת³⁴².

ודע כי אין לפחות מן ד' בגדי לבן, והם³⁴³ המלבוש העליון והתחתון והאזור אשר על לבושו התחתון והחלוק אשר על בשרו. וראיתי למורי ז"ל, בימי החורף היה לובש ביום השבת מפני הצינה מלבוש א' של בגדי ארגמן³⁴⁴ תחת המלבוש הלבן העליון, ולא היה חושש רק לשיהיו לו ד' בגדי לבן³⁴⁵, שהם לבוש העליון והתחתון ואזור והחלוק כנ"ל, וכן כיוצא בזה.

³⁴⁶ומספר ד' בגדים אלו הם כנגד ד' אותיות שם הוי"ה כנז' בס"ה (ח"ג רכז ע"א³⁴⁷) בסוד ח' בגדי כהונה ד' של זהב אדני וד' של לבן יהו"ה³⁴⁸ ואלו ד' בגדי לבן הם סוד בגדי עולם הבריאה³⁴⁹ הנז' בתי' בהקדמה (ד ע"ב³⁵⁰) דמלכא לבש לבושין דבריאה ביומא דשבתא ודע כי אלו הבגדים הם בחי' אור המקיף מבחוץ והוא סוד המלבושים כמבואר אצלנו בתפי' שחרית בברכת מלביש ערומים (ב ע"ב) יע"ש.

וטרום שנבאר ענין קבלת שבת נבאר כמה מיני דרושי' בענין השבת ותוספת שבת ואחר כך נחזור לבאר ענין קבלת שבת בשדה.

- מאיר הכוונה -

³³⁹ גם הזהירני" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא ואמר לי.

³⁴⁰ וכשילבש הלבוש יכוין צסם אכתרי"אל (נוסף צפע"ח).

³⁴¹ "וא"ל כי בקבלת שבת פ"א נתגלה אליו נשמת" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "לכן ראה".

³⁴² עי' שבת קיד ע"א: האמר להו רבי ינאי לבניו: בני, אל תקברוני לא בכלים לבנים, ולא בכלים שחורים. לבנים - שמא לא אזכה ואהיה כחתן בין אבלים, שחורים - שמא אזכה ואהיה כאבל בין חתנים.

³⁴³ כמו (פע"ח).

³⁴⁴ בגדי ארגמן נמחק צפע"ח ובמקומו איתא גיבאני.

³⁴⁵ נגד ד' אותיות הוי"ה כנ"ל ואלו הבגדים הם א"מ מבחוץ" נוסף צפע"ח.

³⁴⁶ ואלו הבגדים הם א"מ מבחוץ

³⁴⁷ ואינון ד' אנפין יהו"ה ארבע גדין אדני לקבל ד' בגדי זהב וארבע בגדי לבן דלביש כהנא לכפרא על ישראל לקבל אדני שפתי תפתח.

³⁴⁸ כנז' בס"ה (&) בסוד ח' בגדי כהונה ד' של זהב אלני וד' של לבן יהו"ה - נמחק צפע"ח.

³⁴⁹ מכאן עד סוף הפסקא לא מופיע צפע"ח.

³⁵⁰ ז"ל: זכאה איהו מאן דאשלים נשמתיה לשריא ביה שם יהו"ה ועביד ליה כורסיא לגביה וזכאה פומא דמתחבר בה קודשא בריך הוא עם שכינתיה דאיהו תורת ה' וזכאה איהו מאן דלביש מלכא ומטרוניתא בעשר ספירן דבריאה דכלילן בשם יאקדונק"י כשמיה כן לבושהו ומאן דתקין ליה סוסיא³⁵⁰ דאתמר בה לססתי ברכבי פרעה דמיתך רעיתי (שיה"ש א ט) דאיהו מרכבה דיליה דביומי דשבתות ויומין טבין איהו לביש לבושי מלכותא דאינון עשר ספירות דבריאה וביומי דחול לביש עשר כתות דמלאכיא דמשמשי לון לעשר ספירן דבריאה דעשר ספירות דאצילות מלכא בהון איהו וגרמיהון חד בהון אינון וחייוי חד בהון מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריאה דלאו אינון וחייון חד לאו אינון וגרמיהון חד ועלת על כלא הוא נהיר בעשר ספירות דאצילות ובעשר ספירות דבריאה ונהיר בעשר כתות דמלאכיא ובעשר גלגלי דרקיע ולא אשתני בכל אתר.

שעה"כ

352351 הנה ענין תוס' נשמה שנתוסף בשבת, הוא כי צריך שתכוין כי אותה הקלי' הנק' (&) ונוגה לו סביב, והיא סוד קלי' נוגה, אשר ביום שבת מתקדשת מקצתה, וזהו ענין סוד תוס' קדושה. ועיין במ"ש בספר הזוהר בפ' ויקהל (דף ר"ג ע"א³⁵³) בזה.

עוד ענין תוס' שבת³⁵⁴, דע כי כל מה שאנו מתקנים למעלה ע"י תפילתנו בימי החול, נעשה הדבר ההוא עצמו מאליו ביום השבת, וז"ס מה שאנו קורין אותו תוס' השבת, והוא כי הנה בימי החול, אנהנו מעלים העולמות אל מקום הפנוי שבין כל עולם ועולם. ובשבת נעשה הדבר הזה מאליו. ואנו מעלים לעולם הג' התחתונות במקום שהיה הג' העליונות, ולמטה בענין חקל (סג ע"ב) תפוחין³⁵⁵ יתבאר ענין המקום הפנוי מה ענינו³⁵⁶.

357 אם תשיב משבת רגליך כו' (ישעיה נח יג³⁵⁸). כבר הודעתך³⁵⁹ איך מה שנעשה בימי החול ע"י תפלה נעשה ביום השבת מאליו. והענין הוא, כי הנה בליל שבת, מרם שיתפללו בני ישראל תפלותיהם, נכללין כל העולמות, ג' בג'. כיצד, נה"י דעשיה נכללין ועולין בחג"ת דעשיה, וחג"ת בחב"ד דעשיה, וחב"ד דעשיה בנה"י דיצירה, ונה"י דיצירה בחג"ת דיצירה כו', וכעד"ז עד רום המעלות. ונמצא כי בהעשות הדבר הזה, נשאר מקום

- מאיר הכוונה -

351 שער השבת א.

352 ובערב שבת תכוין לקבל נפש יתירה בהכנסת שבת ורוח יתירה בצרכו ונשמה צופרוס גם תכוין באמריך י"י מלך גאות לבש וכו' י"י לאורך ימים ר"ת יל"י כמ"ש צמקומו גם טוב לאמר בקידוש שחרית לשבת מזמור לדוד י"י רועי וכו' ותכוין באמריך שבת צבית י"י לאורך ימים לשם הג"ל גם סוד תוספת קדושה תכוין כי קליפות נוגה סביב לו היא ומתקדשת עלמנה וכו סוד תוספת קדושה עיין בפ' ויקהל דר"ג (נוסף בפע"ח).

353 עי' תוספות לדף טו ע"א אות ב.

354 ביומו תתן שכרו ר"ת שבת (נוסף בפע"ח).

355 עי' לקמן סח ע"א, אמנם גם מופיע בפיסקא הבאה?

356 אם קורא בתורה הרבה אז יש לו אפילו בחול תוספת קדושה כל מה שיכול עם הארץ וכללות בני האדם להשיג בתוספת שבת כמ"ש רש"י ת"ח יש לו בכל יום נפש של עם הארץ שציוס השבת נמלא כי השכר שנתן לו הקב"ה לת"ח העוסק בתורה או מקיים המצוות והוא נמשל לשכיר יקוה פעלו והוא שיש לו שכר ביום ההוא אפילו בחול יש לו תוספת קדושה לכן נרמז בר"ת שבת גם הכוונה כי כל אור תוספות קדושה שבת של השכר שניתן לאדם בימי החול היא מטכרפת עם שאר תוספת קדושה שבת הבאה מאליה כנודע וכל תוספות האלו ניתנין אל האדם ביום השבת נמלא כי פריעת שכרו ביום השבת לכן נרמז בר"ת שבת בסוד מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת גם הכוונה מי שמקיים המצוה של שכר שכיר בפרטות יש לו סגולה שיזכה אדם המקיים אותה באמצעות תוספת נפש בלוחו שבת והוא מדה כנגד מדה כי בשכר שכיר נאמר ואליו הוא נושא את נפשו וכנגד זה נתן לו ג"כ נפש יתירה שקיים נפשו של שכיר לכן נרמז בר"ת שבת צמ"ה ז. מורי זל"ה היה נזהר שלא לגלח אחר חלות שהוא עת מנחה גדולה ואפילו בע"ש היה נזהר מאוד בזה. (נוסף בפע"ח).

357 לא פירשנו את זה וכן בפע"ח שזה נוגע יותר לסף סח.

358 המשך לשונו: עשות חפציק ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ידוד מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר.

ע"י זהר ח"ב מז ע"א: יהו"ה ילחם לכם ואתם תחרישון (&) רבי אבא פתח (ישעיה נח יב) אם תשיב משבת רגליך³⁵⁸ עשות חפציק ביום קדשי זכאין אינון ישראל דקדושה בריך הוא אתרעי בהון לאתדבא בהו מכל שאר עמין דעלמא³⁵⁸ ומגו רחמיותא דלהון³⁵⁸ קריב לון לגביה³⁵⁸ ויהב לון אורייתא ויהב לון שבת³⁵⁸ דאיהו קדישא מכל שאר יומין ונייחא מכלא³⁵⁸ וחדוה דכלא³⁵⁸ ושקיל שבת לקבל אורייתא כולה³⁵⁸ ומאן דנטיר שבת כאילו נטיר אורייתא כולה³⁵⁸.

תרגום: ה' ילחם לכם ואתם תחרישון רבי אבא פתח אם תשיב משבת רגליך עשות חפציק ביום קדשי אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם להדבק בהם מכל שאר עמי העולם ומתוך אהבתם קרב אותם אליו ונתן להם תורה ונתן להם שבת שהיא קדוש מכל שאר הימים ומנוחה ממכל ושמחה של הכל ושקולה שבת כנגד כל התורה ומי ששומר שבת כאילו שמר את כל התורה.

359 איפה? ועי' הערה בסוף הספר.

שעה"כ

דנה"י דעשיה ריקם ומקום אויר פנוי, והמקום הזה הוא המקום שאנו קורין אותו שיעור תחום שבת. ונמצא כי ע"י הכללות אלו העולמות, כל התכלית הוא לצורך דעה"י דעשיה, שיסתלקו למעלה וישאר ביניהם, ובין המקום של הקלי, מקום אויר פנוי ביניהם, שלא יתאחזו הקלי.

והטעם הוא, כי הנה"י הנה הם ירכין, לבר מגופא³⁶⁰, אשר שם הוא עיקר אחיזת החיצונים. והרי זה דומה למי שמרים ונושא רגליו למעלה שלא יטנפו רגליו בטיט³⁶¹, וזמ"ש, אם תשיב משבת רגליך, ר"ל אם תשיב רגליך למעלה מסבת השבת, וכנודע כי הרגלים הם דעה"י, כי אלו נתוספו מחדש, כי כל עיקרו של ז"א אינו רק ו"ק, חג"ת דעה"י, ונתעלו ונעשו בבחי' חב"ד חג"ת, והוצרך להתחדש מחדש בסוד תוס', את הנה"י, ועתה ביום שבת, חוזרין אלו הנה"י לעלות ולשוב למעלה אל מקומם ולהכלל שם. ואמנם היוצא מחוץ לתחום, הוא גורם אדרבא היפך מכל זה.

³⁶²@היוצא מחוץ לתחום כבר נת"ל מה ענינו ומה הוא פוגם. והנה אפי' למ"ד תחומין דאורייתא, עכ"ז פטור הוא ממיתה. והטעם הוא, לפי שהוא מוציא את עצמו מחוץ לתחום הקדושה, שהוא שיעור ב' אלפים אמה, ב' מילין, כמ"ש אצלנו. ואינו פוגם רק את עצמו, שהוציא את עצמו מחוץ לתחום הקדושה אל מקום הקלי³⁶³. אבל העושה מלאכה ביום השבת חייב מיתה, (פנ ע"א אות ג) לפי שגורם אל הקלי, הנקרא מלאכת חול, להכנס אל תוך קדושת שבת³⁶⁴, וגורם רע לו ולזולתו, ולכן עונשו גדול מאד. וז"ס (&) מחלליה מות יומת והוא מלשון חלל כנזכר בהקדמת דפ' בראשית (&), כי מכנים את הקלי' לתוך החלל והמקום של הקדושה הנק' שבת, וזהו לשון חילול שבת³⁶⁵@@.

טעם למה כל השבת הוא בסוד שביעית והיא נקרא שביעי דע כי הנה בכל עו' מד' עולמות אבי"ע יש י"ס והם י"ס דעשיה וי"ס דיצירה כו' והנה סדרן הוא זה כי הג' ספי' עליונות שבבריאה יש להם היכל א' כולל לשלשתן ונק' היכל ק"ק דבריאה ועוד יש ו' היכלות אחרות לו' ספי' האחרים מחדש עד היסוד אבל ספי' המלכו' דבריאה אין לה היכל בפ"ע, אמנם היא יורדת למטה בהיכל ק"ק דיצירה אשר עומד תחת הבריאה וכעד"ז בכל עו' ועו' כיצד מל' דאצילות בהיכל ק"ק דבריאה ומל' דבריאה בהיכל ק"ק דיצירה כו' וכעד"ז בכלם והנה ביום שבת מתהפך הסדר ונעשה הפך מן הנו' כי אדרבא היכל ק"ק דבריאה מתעלה באצילות ומתהפך להיות אצילות ממש ואז נשארים בבריאה ז' ספי' תחתונות בלבד וכן היכל ק"ק דיצירה מתעלה ומתהפך אל הבריאה ממש ואז נשארים ז' ספי' בלבד ביצירה בז' היכלין לפי שהמלכות דיצירה היא בהיכל א' עם ג"ר של עשי' ונמצא שאינם רק ז' היכלין לבד וכעד"ז בכל ד' עולמות אבי"ע וכן בכל בחי' פרטיות שבד' העולמות כנז' וכולם הם ביום שבת בסו' ז' לבד כי הג"ר שבכל עו' ועו' ובכל בחי' ובחי' הם מתעלי' כנז' וזהו הטעם שכל שבת הוא בסוד שביעיות

- מאיר הכוונה -

³⁶⁰ ע"י & והוא מחוץ לעיקר הגוף שהוא חג"ת.

³⁶¹ ע"י & שזה הערמת רגלים למעלה כמו אשה בשעת הולדה.

³⁶² פנ"ח פח ע"ב.

³⁶³ לכן אין ראוי להמיתו כיון שאין מריע רק לעצמו אך עכ"ז עונו יסא כדי להתלכד ולחזור אל מקום שורקו שצקדושה (נוסף צפע"ח).

³⁶⁴ צפנים צקדושה ומגיע עד השורק שנסמטו תלויה שם לכן ראוי להיות חייב מיתה לפי שגורם להכניס הקליפות ולטמא מקדש י"י (נוסף צפע"ח).

³⁶⁵ ע"י לקמן עוד בענין תחום שבת.